

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Revoliucija Maskolijoje.

Maskoliškos šventės, Kalėdos, Nauji-Metai, apstabdė truputį revoliucijonierišką judėjimą caro viešpatystėje, bet jo neišnaikino. Kaip ugnis ilgai laikosi pelenuose ir uždega idėtas malkas, taip ir revoliucija: nors tuom tarpu neva ramiau, — neapmirė Maskolijoje. Žmonės, tiek tūkų padėję, negali nusiraminti, kol neatsieks savo tikslų, kol nepažais, nepažins po kojų tiek blogo palarusių biurokratų. Iki galutinam pergalei, caro rando dar toli, jo jungo pergalei reiks dar daug tūkų, gal kraujo ir žmonių gyvasčių. Iš syk caras žadėjimas ir viliojimai stengėsi nuraminti sukilusius žmonis. Kada gi tas nepasisekė, jo tarnai griebėsi žiaurumo, kraujo praliejimų, tikėdamiesi tuom nugadinti nežągėdintus žmonis. Per vėlai, vienok: Maskolijos žmonės, teisybė, kantrūs, bet ir kantrybės yra rubežius. Ir taip caro viešpatystėje žmonės per ilgai kentė ir per tai atsilikio gana toli nuo vakariškos Europos tautų. Jeigu dabar pasikėlė, tai nepasikėlė be reikalo, bet todėl, kad jau kėsti nebuvo galima, kad ant galo suprato, kaip jos išnaudoja ir skriaudžia caras ir jo tarnai. Jau jie nenusiramė, kol nepergalės išnaudotojų ir skriaudėjų, kol neatsieks mierių, kurių dėl kovą pradėjo.

Prieš Kalėdas, deputacija Šerbargo gyventojų, po valstybės miesto galvos, nusileidė pas Witte prašyti pakartotinai visokių spaudžiančių žmonių apsikūpinimų, dar nesuėmusių negu buvo laikui, kada apie laisvę nieks neišsakyti negalėjo. Dabar žmonės gali kalbėti traukiant laisvą, kadangi matyti cenzoriai žmonėms negalėjo užrašyti, bet laisvę nebuvo Maskolijoje, taip pat. Ir Witte nepažadėjo prašalinti kvailius vidaus ministerio Durnovo padavimus, teisiniai, kad jis neišimti atsakymo už pasekmes paliosavimų, kadangi reikėtų už jas atsakyti. Už tuos padavimus, gėsi sukrauti ant sprankiančių liberaliųjų partijų, kurių ant jo atsikaukimo, ant didimo užsitikėti ir paremti atsakė neužsitikėjimu, patarnieks nepadėjo. Vilkas visis kaltina avis, kurias skoko. Tą patį daro ir Witte. Witte jo mieriuose ne liberalai, bet nieks, net revoliucijonieriai, remti negal. Witte liberalai turėtų būti tikėti negu, paveiklų, padukėliui Pobedonosovui? Kaip Pobedonosov, ir Witte daugiau Maskolijos blogo negu gero padarė, ir tokiom ant užsitikėjimo ko nors partijos neužsipelėidmainavimais ant užsitikėjimo nieks neužsipelno, bet iki šiol vien veidmainavimai. Prispirtas prie siemės pažadėjimus, bet vieno svarbesnio neįspil. Witte Peterburgo deputatai apreiškė, buk ne joks onas savo tautai nedavė laisvės, kiek jos nori Mikalojus. Tas gal

buti ir teisybė, bet kituose kraštuose kiekvienas valdonas savo žmonėms davė ką nors gero, Maskolijos gi valdonai žmonis, su pagalba savo tarnų ir kareivių vien pančiojo, apie laisvę ne tik išsakyti, bet ne sapnuoti nebuvo daleista, už pamislijimą vien kišo žmonis į kalėjimus, varė be sūdo į Siberiją, kiną, kaip tik galima. Kituose kraštuose valdonai liuosavo ant žmonių uždėtus pančius, Maskolijos gi carai varė žmonis vis labiau. Per tai kitos tautos seniai pralenkė maskolius. Argi reikia stebėtis, jeigu maskolai šįdien reikalauja to, ką vakarinės Europos tautos turi nuo seniai!

Witte stengiasi įkalbėti, kad Maskolijoje žmonės dar neapsiėmė ganėtinai, jie nemokės naudotis iš laisvės, kadangi 80% kaimiečių nemoka nei skaityti, nei rašyti. Bet kieno kaltė jeigu taip yra? Kaltė vien biurokratų rando, kuris, išreikšęs, stengėsi prie žmonių nepriešišios spindulio. Randas nieko gero žmonėms nedarė, o juos siurbė ir išnaudojo, per tai nustumė į tokį vargą, iš kurio negali išlipti. Jeigu žmonės pasilik biurokratijos raiščiuose, juk jie niekada negalės ganėtinai apsišviesti, randa jau pasirūpys, kad apsišviesti negalėtų, kadangi apšviestas nemėgsta pančių. Kad randas nenekentė apšviestų, geriausiai rodo, kad jis policijos suorganizuotą ir apginkluotą juodąją šimtinę siūdo labiausiai ant inteligentijos.

Ant galo, jeigu žmonės ir nemokės naudotis iš laisvės, jeigu jų žmonės gaus, tai Witte teipgi neprivalo asarų lieti. Jeigu žmonėms truks apšvietimo ir jie iš laisvės nemokės naudotis, tai biurokratų vėl paims viršų. Geriausia to paveikslą rodo Prancūzija laike didesės revoliucijos.

Ten žmonės paėmė viršų ant karaliaus ir jų rankose buvo valdžia, bet kad prancūzai dar iš tikro nebuvo pakaktinai apšviesti, neįstengė savo rankose valdžią palaikyti, atsirado Napoleonas I; jis iš pradžių pasigarsino tik konsuli, bet įgavęs daugiau pasekėjų, išgriovė respubliką ir pasigarsino ciecoriu, bet respublikoniškos valdžios duotos žmonėms laisvės nedroso su visu išnaikinti.

Tai ir Witte nėra ką asarų lieti, kad maskolai neapšviesti. Jeigu jie nemokės iš laisvės naudotis, Witte nusimylėti biurokratui vėl įgaus valdžią. Bet Witte bijosi duoti žmonėms jų reikalaujamą laisvę, kadangi su laisve išsiplatins ir apšvietimas, o tasyk išnyks ir biurokratijos saualė, o Witte labiau rupi labas biurokratų negu žmonių, todėl jis juos tuščiais pažadėjimais bando nuraminti.

Bet žmonės parodė jau Maskovoje, Latvijoje, ant Kaukazo, pietinėje Maskolijoje, kad tuščiais pažadėjimais jų nuraminti negalima, parodė, kad jie supranta mierius Witte. Jeigu valdžia neduos visko, ko žmonės reikalauja, jie nesiliaus kovoje, kol neapurtės to, ko geidžia, kad ir tas kaštuotų daug

kraujo ir žmonių gyvasčių. Už tą kraują, už ekonomiską sunaikinimą krašto, atsakymas puls ant caro ir ant jo nedorų, veidmainių rodininkų ir tarnų.

Ir su garsia, savo išmilyta viešpatystės duma, nors jos pagarsinimas jau nemažai kraujo kaštavo, Witte vilkina, jiesko vien iškalbėjimo, dar neapreiškė galutinai, ant kokių pamatų žmonės šiuo rinktį savo atstovus. Žiūrėdami, ar kokiais be vertės trupiniais negalima bus žmonių užganėdinti. Duos daugiau, jeigu žmonės nenusiramys, jeigu gi nusiramintų, gal nieko neduotų, caras vėl bandytų valdyti kraštą su biurokratų pagalba, kaip valdė iki šiol. Peterburgo deputatai apreiškė, jog dėl neramumo tuluose Maskolijos kraštuose, negalima dabar daleisti rinkimo, ne susirinkimų, kadangi agitatoriai tą panaudoja kėlimui raiščių. I viešpatystės rodą daleis rinkti pusę sanarių, o kitą pusę paskirs caras, taigi pusė mat bus biurokratai. Ar gi žmonės gali pasigandinti tokiais niekais!

Caras savo manifeste apreiškė, jog prigaysta laisvę žodžio ir rašto, bet, iš tikro, dabar dar yra blogiau ir sunkiau laikraščiams, negu buvo pirma. Seniau, vidaus ministeris suteikdavo laikraščiams tris persėrgėjimus, tik po tokių persėrgėjimų galėjo uždaryti laikraštį. Dabar, rodo, nusidėjusį laikraštį skundžia ir sudą, bet sudžia gali uždaryti laikraštį už viešpatystės rodą daleis straipsnį, valdant kraštą Witte, nuo kurio Maskolijos žmonės teip daug gero laukė.

Iš tikro, Maskolijoj viskas pasilieka po senovei, galima sakyti, dabar blogiau negu buvo, paveikslas, laikuose Aleksandro II.

Argi reikia stebėtis, jeigu žmonės nenusiramina, jeigu kelia raišius, jeigu prieš netikusio caro valdžią pasiekė lieli apskričiai. Žmonės reikalauja laisvės, o valdžia juos duoti nenori. Bet jau, turbūt, ne randas bus pergalėtojų.

Per Naujus-Metus keliose vietose, kaip antai: ant Kaukazo ir Lenkijoje, valdžios parengė žmonių skerdynes. Lenkijoje buvo darbe bombos, revoliucijonieriai nudėjo kelis valdžios šnipus.

Latvijoje ir ant Kaukazo randai nepasisekė paimti viršų ant revoliucijonierių ir tas gal ir niekada nepasieks. Witte stengiasi įkalbėti, kad tik valdžiai pasisekė apsaugoti Maskvą ir Peterburgą nuo išnaikinimo, kadangi buk revoliucijonieriai siuntė į miestą dinamito prikrautus traukus ir buk juose buvo tiek dinamito, kad jo užteko išnaikinimui abiejų miestų. Čia, vienok, bus greičiau tuščias Witte pasigyrimas, nesutinkantis su teisybe.

Kaune, Vilniuje, Varšuvoje, Lodzėje ir kituose didesniuose miestuose ant gatvių sutraukta kariūnė su kanuolėmis. Laukia mat žmonių sukilimo. Naujų metų diena Peter-

burge neapsiejo be raiščių. Naktį, kaip paprastai, laukti naujų metų, restauracijoj Meškos susirinko pulkas turtingesnių Peterburgo gyventojų, kuriame tai skaitlėje buvo daug reakcijos pasekėjų. Tie liepė muzikantams griežti „Bože caria chrani“ ir klausė atsistoję. Studentas Davydov nenorėjo atsistoti. Užtai grafas Šeremetjev pradėjo jį barti. Užgimė nesutikimai, laike kurių Šeremetjev peršovė Davydovą; jo draugai butų užmusę sudrąskę, jeigu jis nebutų pabėgęs.

Tas atsitikimas vėl suerzino Peterburgo gyventojus. Laikraščiai, savo straipsniuose, pašvęstuose nabiems metams, nepranašauja nusiramimo sekantiuose metuose, priešingai, laukia dar didesnių raiščių ir maištų, negu buvo pernai. Be džiaugsmo žmonės Maskolijoj patinka naujus metus; ant užrubežių berzių vertė maskoliško rando procentinių popierių visur nupulė.

Raišius, neramumai kaštuoja nemažai. Jau dabar nuostolius, dėl kylandių visokių Maskolijos kraštuose maištų, skaito ant 1 milijardo rublių, taigi netoli tiek, kiek kaštavo karė su Japonija; o prie to nepriskaityti nuostoliai dirbtuvių dėl straičių ir apsisistojimo darbų. Daugelį dirbtuvių patė jų saviininkai uždara.

Valdžios dabar laukia vėl smarkesnių raiščių 22 d. sausio. Mat tą dieną visoj Maskolijoj darbininkai apvaikšios iškilmingai apvaikšios pirmutinių revoliucijos aukų, atminimą garsių darbininkų skerdynių Peterburge. Penzėj likol užmuštas jenerolas Lisovsky.

Morokko.

16 d. sausio, Ispanijoje, mieste Algeciras, prasidėjo nuo seniai laukiama terptautiška konferencija sutvarkymui Morokko reikalų. Delegatai Prancūzijos, Vokietijos, Švedijos, Belgijos, atkako Ispaniją gelžinkeliniu per Prancūziją. Amerikos, Anglijos, Italijos delegatai atkako jūreimis, pirmiausia I Gibraltarą, kur amerikoniški jūrininkai broilavosi su angliškaisiais.

Tuli laikraščiai mena, kad konferencija trauksis porą mėnesių, kiti gi mena, kad pasibaigs greitai — teip, kad karė tarp Vokietijos ir Prancūzijos bus neišvengiama. Morokko delegatas atkako jūreimis ir jį kanuolių suviais pasveikino porte stovinti išpaniški kariški laivai.

Kas išpuls iš tos konferencijos, sunku įspėti, kadangi dabar nieks nežino, kaip pasidalyš besitariančių viešpatysčių delegatai; nežinia, kurie rems Prancūzijos, o kurie Vokietijos mierius. Iš tikro ir ta konferencija susaukta vien prašalinimui nesutikimų tarp Vokietijos ir Prancūzijos, jeigu galima, nedaleisti karės. Vokietijos laikraščiai tiki, kad Amerikos delegatai rems Vokietiją ir tokiu būdu pasidalyš perbalsuoti stojančius Prancūzijos pusę. Iš tikro, vienok, nieks nežino, kas stovs vienos, o kas kitos viešpatystės pusi, kadangi delegatai pirm

laiko nesigiria, kokias jie nuo savo randų turi instrukcijas.

Prancūziški ir angliški laikraščiai garsina apie rengimą kariškų pajėgų kare abiejuose nesutinkančiuose kraštuose. Nieks, vienok, neabejoja, kad jeigu užgims karė, Anglija atvirai stas Prancūzijos pusę; ant Maskolijos paramos Prancūzija uė laike tarybų, ne užgims kare, visai negali rokuoti.

Venezuelė.

Diplomatiski susisėimai Prancūzijos su Venezuele likosi pertraukti, kadangi mat naujų metų dieną Venezuelės prezidentas įleidė Prancūzijos pasiuntinį. Apgynimą savo pavaldinių Venezuelėje Prancūzija pavedė Survenytų Valstijų pasiuntiniui. Venezuelės randas uždarė biurus Prancūziškos pojurinio telegrafo kompanijos.

Zinoma, konferencija mieste Algeciras uždengė nesutikimus Prancūzijos su Venezuele, bet ir tie gana svarbūs, kadangi ir čia gali užginti karė, kuri apsilpnų Prancūziją karė su Vokietija. I Venezuelės pakrantes Prancūzija jau išsinešė savo kariškus laivus. Jeigu Venezuela nenusilenks, prancūziški laivai gavo priskyrimą bombarduoti Venezuelės portinius miestus.

IŠ LIETUVOS.

Iš Vilniaus

Vilniaus lenkų laikraštį, „Kurjer Wileński“, kuris nuo savo užsėdėjimo nemanė, kad pradėjo erzinti lietuvius, nupirko knygų išleidėjas Zawadzki. Redaktoriui jo bus pagarsėjęs lenkiškas raštininkas Oczelaw Jankowski. Nuo šito galima daugiau gero laukti negu nuo Korwin Milewskiego, kuris savo amžį visokiems dievams tarnavo, tarnavo net carui ir popams.

Parengęs žmonių skerdynes, Vilniaus gubernatorius Pahlen, pasitraukė nuo vietos, jo vietoj caras paskyrė buvusį Besarabijos gubernatorių, grafą Tatiščevą.

Vilniaus generalgubernatorius, lapkričio 22 d. (gruodžio 5 d.), išleido telegramą Peterburgui žmonių apšvietimo ministeriui. Ta telegrama jis praneša apie tai, kokias permainas yra įsiai pasiryžęs padaryti Kauno gubernijos mokyklose.

1) Reikia tuojaus įvesti lietuvių kalbą į pradedamąsias mokyklas.

2) Lietuvių kalbą galima esą išgudyti per visą vaikų mokyklos laiką.

3) Tuojaus leisti į pradedamąsias ir dviklasės mokyklas mokytojus-lietuvius, be atžvilgio į jų tikybą, o rusams mokytojus parupinti kitur vietas arba duot pašalpą iš valdžios pinigų.

4) Leisti lietuviams stoti į Panevėžio mokytojų seminariją.

Generalgubernatorius išskė Vilniaus mokslo apskričio globėjui tuojaus pasirūpinti, kad visi tie keturi punktai būtų išpildyti.

Iš Latvijos.

Nors didesniuose Latvijos

miestuose kariūnė, rodosi, paėmė viršų ant revoliucijonierių, bet kaimuose už tai valdo revoliucijonieriai. Tvirtiausieji jie laikosi Dorpatu pav.. Čia maskoliška kariūnė laikosi tik didelėse kruvose, visą sutraukė Dorpatą.

Kursėj žmonės, išviję maskoliškus urėdninkus, išrinko savuosius, terp kurių daug apskričių perdėtinų yra moterų. Nauji urėdninkai geriau baidžia visokios veislės plėšikus negu buvo prie maskoliškųjų urėdninkų.

Maskoliškas randas užtikrina, buk caro generalgubernatoriui pasisekė pagauti revoliucijonierių išrinktą Latvijos ir Estijos republikos prezidentą, kuris buk likosi sušaudytas. Čia, vienok, be ne tik bus tuščias generalgubernatoriaus pasigyrimas.

Netoli Hasenpetho revoliucijonieriai bandė apvaldyti gabenantį iš Peterburgo į Liepoją pinigų traukį. Bet caro valdžios pirm laiko apie revoliucijonierių mierius dažinojo ir gerai pasirengę. Užgimusiame mušyje 65 revoliucijonieriai liko užmušti, 100 tapo sužeistų. Ta rando paleista žinia neišrodė, vienok, teisinga, kadangi joje ne žodžio nepaminėta apie nuotrotas kareivių eilėse.

Latviai išleido jau savo pinigų, ant kurių yra ne caro paveikslas, bet paveikslas latvių socialistų vadovo Maximo.

Nors caro randas užtikrina, jog jo paskirtas generalgubernatorius ima viršų ant revoliucijonierių Latvijoje, bet ištikro, turbūt, yra kitaip, kadangi pulkai vokiečių dūmė iš Latvijos į Vokietiją. Prūsų randas parengė pabėgėliams stacijas Karaliaučiuje, Klaipėdoje ir Berlyne; pabėgėliams dalina pašalpą, kadangi daugelis nužudė savo turtus. Jeigu Latvijoje būtų ramiau, jeigu valdžios imtų viršų, tai laikanti rando pusę, nuo jo vien laukianti pagelbos vokiečiai nereikalaudų bėgti į užrubežius. Berlyne visi hoteliai neįstengia patalpinti visų pabėgusių iš Latvijos vokiečių, o jie ne nuo caro rando bėga, bet nuo revoliucijonierių. Jeigu latviai ir nepasiliuosuotų nuo caro, tai jie jau vis gi turės naudą iš to, kad išvalė savo tėvynę nuo neprilankaus sau vokieško gaivalo, kuris, besilaikydamas rando skverno, per amžių eiles skriaudė latvius.

Latvijos generalgubernatorius jenerolas Sologub sukonfiskavo latvių bažnyčias, kadangi buk jos tarnauja revoliucijonieriams. Jis užėmė teipgi latvių banką ir apreiškė, jog banko neatiduos kol jam nedarodys, kad banko pinigai nebuvo naudojami ant pirkimo ginklų revoliucijonieriams.

Latvijos jeneralgubernatorius jenerolas Sologub sukonfiskavo latvių bažnyčias, kadangi buk jos tarnauja revoliucijonieriams. Jis užėmė teipgi latvių banką ir apreiškė, jog banko neatiduos kol jam nedarodys, kad banko pinigai nebuvo naudojami ant pirkimo ginklų revoliucijonieriams.

Nauja Lietuvos partija.

Lapkričio 24 d. (gruodžio 7 d.) Vilniuje buvo kunigų lietuvių susirinkimas. Jų įkurta „Lietuvos Katalikų Demokratų Partija“, kuri apimsianti tris vyskupijas: Vilniaus, Žemaitės ir Seinų. Susirinkime dalyvavę apie 50 kunigų.

Ta naujoji partija išleido atsiskaukimą dėl lietuviškųjų

mokyklų. Ji pataria daryti nutarimus valstiaus kuopose ir reikalauti:

1) Kad visi dalykai mūsų mokyklose būtų išguldomi lietuviškai.

2) Kad mūsų mokyklose būtų mokytojai lietuviai katalikai.

3) Kad žmonių išrinktieji mokyklų globėjai prižiūrėtų mokyklas ir kad mokytojai būtų valstieji sandomi.

4) Kad niekas negintų mums steigti lietuviškųjų mokyklų, ypatingai prie bažnyčių ir sodžiuose, ir mokyti šiaip jau namuose mūsų vaikų.

Tuos nutarimus partija pataria siųsti visokiems valdomams — gubernatoriams, ministeriui... Kol nebus išpildyti reikalavimai, partija pataria atimti vaikus, ir mokyti juos namieje.

Be to, atsiskaukime pasakytas: „Vyrai, varykime maskoliškus mokytojus laukan iš mūsų krašto, nebmokėkime jiems algos, nestatykime mokyklų...“

„Vilniaus Žinios“, kalbėdamos apie „Lietuvių krikščionių demokratų partiją“, sako (Nr. 278), kad toji partija „protestuoja prieš steigimą Lietuvoje cerkvių mokyklų“. Čia „V. Ž.“ kalba, turbūt, apie tą pačią „Lietuvos Katalikų Demokratų Partiją“.

Iš „Liet. Uk.“

Iš Gardino.

Gardino gubernijoje, ypač Pruzanos pavietyje, užgimė kaimiečių maištas, kaimiečiai kerta dvarų girias, nesidunda perkalbėti, kad girios yra dvarų, o ne kaimiečių.

Iš Karso.

Dabar Rosijoje, kaip ir Amerikoje, žmonės kaip nor, gal tikėti. Apie politiškus daiktus, kas kaip nori, gal kalbėti ir rašyti. Be sūdo nevalia žmogaus areštuoti (areštuoja, vienok, šimtus), visi turi balsą. Žmonės nenori nurimti. Prieš manifestą buvo sustabdyti geležinkeliai Rosijoje ir pas mus į Karsą nebėgiojo traukiai, 15 dienų stovėjo telegrafas ir paštas. Svaras cukraus kaštavo 35 kapeikas. 17 spalio mieste buvo didis sumišimas; išleido iš kalėjimo socialdemokratų; socialistų buvo lietuvių ir lenkų, žydų ir maskolių. Jie pradėjo laikyti susirinkimus, pasakojo, kaip biurokratai skriaudžia žmonis, laiko tamsybę. Generalgubernatoriui ir polioijai pradėjo į akis išmėtinėti, gubernatorius neprieštaravo; pradėjo išmėtinėti mūsų oficerams, kad jie niekam neverti, nieko pats neskaito, skriaudžia kareivius kiekviename žingsnyje. Žodžiu, baisu klausyti ir baisu pamislipti ką jie pasakojo.

Socialistai išniekino kazokus, tai kazokų oficerai norėjo juos su šoblenis iškapoti, bet gubernatorius ir policija kazokams apreiškė, jog nėra tiesų bausti socialistus, tegul kalba.

Paskui kariūnėi pagarsino manifestą, jog bus padidintos kareivių algos, gaus geresnį apsidėmą ir valgi, duos muilą; sutrumpius ant vienu metų tarnavimą laiką. Bet to pažadėjimo nepildė.

600000 dol.

NORFOLK, VA. Sudegė
lymo delis įtaisų Norf

terage & Peanut Co. Nuo-
tolius gaisro padarytus skai-
tant 150000 dol.

NEW YORK. Sudegė čia
rutuvės Chamberlain & Co.
Nuostolius gaisro padarytus
apskaito ant 150000 dol.

PORTAGE LA PRAIRIE, MINN.
Sudegė čia farma A. Brazil'o.
Ugnyje pražuvo trejetas far-
merio vaikų.

Nelaimės ant geležinkelio.

GARRETTVILLE, OH. Neto-
li nuo čia išsoko iš rėlių Erie
geležinkelio traukis. Prie to
du pasazieriai likosi užmuš-
ti.

IŠ DARBO LAUKO.

CHICAGO, ILL. Iki šiol
epasisekė užbaigti štraiko
niškių spaustuvų statėjų.
raikuojančių statėjai pradė-
ję išleisti savo locną kas-
dienį lenkišką laikraštį.

WASHINGTON, D. C. Di-
esės čianysės spaustuvės
atiko išpildyti statėjų reika-
vimus, pripažino 8 val. dar-
o dieną.

NEW YORK. Čianys-
ai spaustuvų savininkai pa-
arsino, jog dėl štraiko prigri-
nčių į uniiją statėjų, jie turi
au pusę reikalingų statėjų
prigulinčių į uniiją.

MONACCA, PA. Darbai
ia gerai. Ir iš kitur pribu-
darbininkai galėtų gauti
arbą, kadangi čia likosi
rengtos geležinių dūdų dirb-
tuvės, kurios reikalauja dar-
bininkų.

CHICAGO, ILL. Pasibaigė
traikas statėjų lenkiškų
spaustuvų; statėjai sugrįžo
darbo. Nuo dabar gaus
o 16 doliarų ant sanvai-

CHICAGO, ILL. Arklių
tarėtojai čianyskų alaus
nyčių reikalauja dides-
algų; jie reikalauja 5
T. ant mėnesio daugiau.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

Š Mahanoy City, Pa.

išsitarimo K. Rutkaus,
respondencijoj, patilpu-
vereitami numerį „Lie-
“, ne vienam gal pasiro-
kad musų miestelio lie-
ai taip tamsus, kad net
a, kad juos šventa žemė

vienok tik iš dalies yra
ybė, korespondentas taip
ilino savo koresponden-
kad kaltes vienos čia-
jų lietuvių dalies su-
ant sprando visų, taigi
altų ir nekaltų. Bet
au mat budas musų ko-
dentų; jie už patiktą
nieką gatavi kaltinti
kinti visą pasaulį.
ybė, didesnė dalis čia-
jų lietuvių nepažįsta ne-
laikraščio, bet ne truk-
skaitytančių (skaitymas
daro žmogaus prakil-
geru veikėju; vieno
amo ne pakanka, kaip
be gerų darbų užsi-
au didangaus. Rd.), ke-
gerus užmanymus.

ar antai čia tveriasi lie-
sas Kliubas, kuris užsi-
politikos reikalais (kaip
a suprasti? Ar Kliu-
mieriai kaip kitų iki
avusių, kur Kliubai
jų politikieriams pade-
dolisies ypač rinkimų
politikos? Rd.). Jo
iš liūpase valandose
sirsinkti ir praleisti
ant skaitymo.

ykščiai lietuviai gana
saves sutaria. Dabar
musų čianyskės bažny-
draugystės (tautiskų,
kuopos T. M. D., čia
nutarė neįimti, o
tokių sanarių, ku-

rie nepriguli į uniiją ir namų
savininkai ne sando gyvenim-
mų neprigulintiems į uniiją,
gaspadoriai tokių nepriima
ant gyvenimo. Vienu žodžiu,
niekas negali priešintis dar-
bininkų organizacijoms.

Nors K. Rutkus sako, kad
terp tokio didelio lietuvių
darbininkų skaitliaus nėra
skaitytųjų tautiškų laikraš-
čių, bet kaip matom, čianys-
čiai lietuviai supranta savo
padėją ir reikalus bent iš
dalies. Ne trukta čia ir vy-
rų suprantančių ir norinčių
dirbti ant tautos labo. 7
dienų šio mėnesio, ant susir-
rinkimo Dr. S. J. K. (ką tas
turi reikšti, ar Švento Jono
Krikštytojo? Rd.), sanarys
Kaunas ragino draugystę pa-
aukauti kiek sušelpimui re-
voliucijos Lietuvoj, bet ki-
tam draugui paaiškinus, tas
klauskas likosi atidėtas ant
toliau. Mat čia rengiamas
didelis visuomeniškas susi-
rinkimas, ant kurio plačiai
bus aiškinami revoliucijos
reikalai. Bus išrinktas vie-
tinis komitetas vedimui to
reikalo. Tąsų visos čia-
nykštės draugystės galės au-
kauti iš savo izdo net keletą
šimtų doliarų, nes revoliuci-
jai reikia aukų ne centinių.
Dabar mes laukiame to susi-
rinkimo ir be abejonės jis at-
gabės gerus vaisius. Pabus-
kime broliai mahanojiečiai ir
aukaike pinigų sam šven-
tam reikalui, kiek kas gali,
o apturėsimė garbę, sugėdy-
sime tuos, kurie mus vadina
nerangiais. Visi, kas kuom
gali, karjaukime už musų tē-
vynės laisvę. Pavieni broliai
dekim doliarus, biznieriiai,
mintanti į lietuvių, gali
duoti dešimtimis, o draugys-
tės gal ir šimtinės nesigailė-
ti, kad bent šiuom kartu pra-
lentkime kitų vietų lietu-
vius, kuriems mes davėmės
savę pralenkti.

Vienturtis.

Iš Easton, Pa.

17 d. gruodžio čia buvo su-
sanktas lietuvių susirinkimas
apkalbėjimui revoliucijos rei-
kalų ir kokiū būdu mes ge-
riausiai galime padėti musų
broliams kovojantiems už lai-
svę Lietuvos. Paaškinus ne-
sutikimus, užgimusius tarpe
sanarių Centr. Revol. Šelp.
Komiteto, aukautojai išreiš-
kė norą, kad sudėtos aukos
butų dalinamos veikėjams
ant revoliucijos dirvos be
skirtumo tikėjimo ir partijų.
Aukos turi buti duodamos re-
voliucijonieriams, kovojan-
tiems už laisvę Lietuvos, už
nuvertimą sunkaus caro des-
poto jungo, besistengiantiems
sutverti neprigulmingą lietu-
višką respubliką. Aukauto-
jai pripažino už atsakančių
senajį komitetą (to komiteto
sanariai vienok negali susi-
taikyti, o aukautojai jų ne-
gali juk nuolankiais padary-
ti. - Rd.), taigi geidžia, kad:
Dr. Bacevičia butų preziden-
tu, Dr. Šliupas — kasieriu,
Širvydas — sekretoriu, Bal-
trušaitis ir Naujokas patarė-
jais. Meldžiame komiteto sa-
narius susitaikyti ir varyti
darbą toliau. Kovoti viens
su kitu, kovoti ypatoms terp
savęs dabar ne laikas, nes
dar caras sėdi ant savo su-
trandijusio sosto. Reikia
pirma išversti caro sostą, o
paskui galėsime svarstyti, ant
kokių pamatų pastatyti Lie-
tuvą ir visą Maskoliją.

Mes čia sutvėrėme aukų
rinkimo komitetą iš sekančių
ypatų: prezidentas — V. Smi-
lys, sekretorius — J. Jasaitis,
kasierius — J. Cvirka.
Aukos bus renkamos kas
mėnesis vieną sykį. Aukų
rinkėjus teipgi rinksime kas
mėnesis. Gruodžio mėnesį
aukas rinko Anskaitis ir Teo-

Šliogeris. Surinktas siun-
čiame Dr. Šliupui.

Laikraščiai pagarsino, kad
aukautojai pats padalinę
aukas, bet tas gero ne pada-
rė, tik apsunkino aukų rin-
kėjus. Jeigu rinkėjas pa-
klausa aukautojų, kam jis
skiria aukaujamus pinigus,
tai paprastai atsako: jeigu
jus nežinote kam skirti, tai
kam rinkti, turbūt aukos nie-
kam nereikalingos. Mes duo-
dam pinigus sušelpimui revo-
liucijos, o jus jau turit žino-
ti, kas yra revoliucijonieriai.
(Kad teip manė ir mano au-
kų davėjai, tas buvo matyt ir
užgimus vaidams terp aukų
dalintojų, kadangi aukauto-
jai tylėjo, o vaidijosi tarp sa-
vės aukų dalintojai. Bet re-
dacioms sunku sulys savo
nuomonių aukas skirstyti, ka-
dangi jų nieks ne rinko, nuo
niekieno jos ne turi mandato:
padalys jos vienaip, prieš pa-
daliniuą kels protestus tie,
kuriems toks padalinimas ne
patiks; padalys kitaip, rugos
kita pusė ir kaltis redakciją.
Rd.). Jeigu žmonės išrinko
komitetą, tai jis turi žinot,
kur jam priduos aukas
siųst, kaip jas dalyt.

Ant to susirinkimo surink-
ta \$7.85, ant persiuntimo at-
sitraukia 10c. Pasiūsta Dr.
Šliupui \$7.75, (aukautojų
pravardės kitoj vietoj. Rd.).
J. Cvirka.

Iš Brooklyno, N. Y.

30 d. gruodžio atsibuvo Šv.
Juozapo Dr-tės balius, ant ku-
rio sanariai vietinio Revol.
Šelp. Kom. prakalbėjo kelis
žodžius į susirinkusių publi-
ką. P. Dubickas aiškino da-
bartinį padėją musų tėvy-
nėi, kur musų broliai su pa-
sišventimu kovoja, aukauja
gyvastį, besistengdami nume-
sti nuo savo sprando despo-
tišką caro mums uždėtą jungą,
kuris mus spaudžia nuo
daugelio metų. Atsiūstas iš
Lietuvos telegramas, jog tē-
vynę pagelbos šaukia, teipgi
tapo perskaitytas.

Po prakalbų buvo renka-
mos aukos sušelpimui revo-
liucijonierij. Kolektuoti ta-
po pakviestos seserys lietuvai-
tės, bet jos nenorėjo pakvie-
timo išklausyti. Užtai joms
reikia atleisti, gal toliau ir
supras savo pareigas ir prisi-
dės teipgi prie švento dar-
bo. Aukos todėl rinko vy-
rai: J. Zacharauskas, J. Šu-
kis, J. Smailis, Ign. Česna, J.
Kazakevičia, K. Lintkevičia.
Surinkta 30 dol. Aukav-
siems ištariame širdingą aciu.

4 d. sausio atsibuvo meti-
nis susirinkimas vietinių mer-
ginių siuvėjų unijos. Čia
teipgi atėjo du sanariai viet-
inio Revol. Šelp. Kom., kurie
aiškino dabartinę kovą už lai-
svę musų tėvynės ir kalbino
paaukauti, kiek galint, sušel-
pimui kovojančių. Užman-
mą tą parėmė karštai mergi-
nų raštininkai, Zacharauskas,
ir Grasulis. Ant tų vyrų
prikalbinėjimo, merginos pa-
aukavo tuos 6 dol., kuriuos
uniija buvo paskyrusi kelio-
nei delegato ant terptautiško
socialistų kongreso į Nyder-
landus (tai ne yra auksa, bet
vien paskyrimas revoliucijai
senos aukos. Rd.). Mat mer-
ginių uniija neturtinga, jos
turtas išneša vos porą deset-
kų doliarų.

Garbė visiems aukavusiems,
jie parodė, jog atjau-
čia vargus savo tėvynės. Už-
tai didelė gėda toms draugys-
tėms, kurios turi kasoj tuk-
stančius doliarų, o nieko ne
paaukavo ant teip švento
miero kaip išliuosavimas mu-
sų tėvynės. Gėda ir toms drau-
gystėms, kurios ant susirin-
kimų įsileidžia sanarius Rev.
Šelp. Komiteto, perskaito jo
atsiūkimus, klauso kalbų,

bet nieko ne duoda, sanariai
išsiskirsto, lyg kad laimė tē-
vynės jų su visu ne apėitų.

Pinigus, surinktus įant ba-
liaus, ir paaukautus merginų
unijos, Jonas Zacharauskas
nusintė į „Vienybės“ redak-
ciją. Visus paskiriame Soci-
jal-Demokratų partijai.

Jonas Landukas.

Iš Lynn, Mas.

Lietuvių yra čia pusėtinai
burelis: apie 80 apsisėdusių
porų ir apie 300 pavienių,
merginų yra čia apie poras tu-
zinų, bet ne girdėjam, kad
joms rupėtų koki praklūs-
ni reikalai; ne mačiau dar čia
merginos, kuri skaitytų laik-
raštį arba kokią lavinančią
protą knygą. Visi jų svar-
biausi troškimai yra — kad
nedėlios dieną galėtų pralei-
sti ant šokių. Yra čia Susiv.
Liet. Amer. kuopa, į kurią
priguli beveik tik merginos
ir moterys (išpultų, tokiu
būdu, kad jos ne teip žemai
stovi, kaip korespondentė
perstato. Kodėl vyrai nepri-
guli? Ar ne todėl, kad jų
supratimas dar menkesnis
negu moterų? Rd.), bet ir
ta kuopa eina silpnų (ko-
dėl jos vyrai ne paremia?
Rd.). Tas gal paeina nuo
to, kad musų moterys ir mer-
ginos priguli prie lenkiškos
bažnyčios, o tokia naikina
lietuvačių tautišką dvasią,
palengvina jų lenkinimą, len-
kų kunigų mokamos persi-
ima lenkiška dvasia. Argi
ne butų geriau rupintiesi
apie lietuviškus tautiškus
reikalus, o tie ne visame su-
paję su lenkystės sūkiais.
Laikas jau butų susiprasti ir
tarnauti savo tautai, o ne
svetimiams, kurie mums nie-
ko gero neduos. Laikas au-
kauti pinigų sušelpimui re-
voliucijos, sušelpimui musų
brolių vargstančių po netiku-
sio caro jungo. Ten, musų
broliai ir seseris persėkioja
caro nuozmi tarnai, ten švil-
pia kazokų kanciai; ten musų
broliai ir seseris gyvastį au-
kauja už tėvynę, o čia dau-
giaus lietuvių, vietoj gelbėti
savo sielų, svetimiems tarnau-
ja.

Nors čia toks didelis lietu-
vių skaitlis, bet iš čia dar,
turbūt, ne buvo aukų revoliu-
cijai: čia lietuvių yra šimtai,
bet jie apsilėidžia tokioms
vietoms, kur skaito tik dešim-
timis. Čia mat lietuvių su-
pratimas stovi teip žemai,
kad jų prie gero negalima
prikalbėti (o ar prie to juos
kas kalbina? Rd.). Jie mo-
ka tik saliuuose kovoti.
Tarp čianyskų lietuvių yra
daug nesutikimų, pasitaiko ir
peštynės. Musų lietuviai,
vietoj aukauti savo tautai, iš
aukų lojariams namus sta-
to.

Ant Šv. Kazimiero Dr-tės
balius čia bandyta rinkti
aukas sušelpimui revoliucijos,
tai atsirado toki, kurie davė
3c. ir reikalavo, kad jiems dar
kvitą išduotų. Suduose vie-
nok užmoka ir po 80 dol. ir
nė jokių kvitų ne gauna ir ne
rugoja.

Ag. Brazūtė.

Iš New Haven, Conn.

1 d. sausio atsibuvo čia vi-
suomeniškas lietuvių susirin-
kimas su prakalboms ir teat-
raliskų perstatymu. Lošė
veikalą p. a. „Lėkė kaip sa-
kalas, nutupė kaip vabalas“. Teat-
rą lošė Teatrališkoji Dr.
V. Kundirko Dr-tė iš Anso-
nijos. Perstatymas nusida-
vė labai gerai, aktoriai savo
roles atliko teip, kad geriau
nė reikalaujti negalima.

Po teatrui buvo prakalbos.
Pirmiausiai kalbėjo kun. Žeb-
ris iš New Britano. Savo
kalboj aiškino dabartinis
atsitikimus musų tėvynėj
Lietuvoj. Kalbėjo, kaip iš

pradžią latviai caro valdžią
laikė už išgelbėtojų latvių, ti-
kėjo caro tarnais ir popams,
ne nežinojo, ar jiems geriau
buti latviais, ar popų tar-
nais, dabar gi viskas kitaip
virto, latviai suprato ant ga-
lę, visus netikusio caro ir
jo sudemoralizuotų tarnų, su-
prato, kuom yra visi į Latviją
ateigsti iš visokių Maskolijos
šašlavynų popai. Toliau sa-
vo kalboj paminėjo visus žy-
meinius dabartinio revo-
lucijinio judėjimo vadovus
ir didvyrius.

J. Tareila, prezidentas tau-
tiško Susivienijimo, savo
kalboj gyrė jaunomėnę, ku-
ri tautiškoms dainoms gaivi-
na Amerikoje lietuvių dvasią.
Musų jaunomėnė teipgi gei-
dia, kad musų tėvynė Lietu-
va butų laisva.

Kun. Žilinskis iš Bostono,
savo kalboj, aiškino mierius
susirinkimo. Terp susirin-
kusių buvo ir carbernai, ku-
rie, išgirdę išniekinimus neti-
kuo caro, nežinojo ką dary-
ti; tie visus musų geriausius
darbininkus vadina „cielit-
stais“, bet visi geresnieji
musų broliai plojo delnais,
išgirdę vardą socialistų, ku-
rie kovoja už laisvę musų tē-
vynės su didžiausiu pasišven-
timu. Toliau kun. Žilins-
kas kalbėjo apie caro giminę
ir visus tos netikusios, sude-
moralizuotos rūjos darbus ne
tik ant lietuvių, bet ant visos
žmonijos nenaudos. Dėl ne-
ima lenkiška dvasia. Argi
ne butų geriau rupintiesi
apie lietuviškus tautiškus
reikalus, o tie ne visame su-
paję su lenkystės sūkiais.
Laikas jau butų susiprasti ir
tarnauti savo tautai, o ne
svetimiams, kurie mums nie-
ko gero neduos. Laikas au-
kauti pinigų sušelpimui re-
voliucijos, sušelpimui musų
brolių vargstančių po netiku-
sio caro jungo. Ten, musų
broliai ir seseris persėkioja
caro nuozmi tarnai, ten švil-
pia kazokų kanciai; ten musų
broliai ir seseris gyvastį au-
kauja už tėvynę, o čia dau-
giaus lietuvių, vietoj gelbėti
savo sielų, svetimiems tarnau-
ja.

Kolektorial perėjo su kepu-
rėmis terp susirinkusių salėj
ir surinko \$34.38.
Mes visiems aukavusiems
pinigus ir kalbėjome, ypač
gi kun. Žilinskui, ištariame
širdingą aciu.

F. Cibulskis.

Iš Bayonne, N. J.

Lietuvių yra čia 75 apsisė-
dusių šeimynos, o pavienių
bus gal daugiau.

Yra čia viena lietuviška
draugystė Šv. Petro ir Povi-
lo, turinti apie 80 sanarių.
Yra 5 lietuviškos karčiamos,
vienas šėverykų kromas, vie-
ra mėsinėčia ir groceris.
Karčiamuinkame ne blogia-
siai sekasi kadangi mat čia
girtuoklių ne truksta. Dangu-
mas, ką uždriba tą ir palieka
saliuuose.

Skaityančių laikraščius čia
labai mažai. Dėti aukas ar
tai revoliucijos reikalams ar
kitokias niekam čia ne ant
miesies ne užėina. Jeigu ban-
3c. ir reikalavo, kad jiems dar
kvitą išduotų. Suduose vie-
nok užmoka ir po 80 dol. ir
nė jokių kvitų ne gauna ir ne
rugoja.

Materijališkai čianyskčiai
lietuviai stovi ne blogiausiai,
kadangi darbai visada eina
gerai, bet kas iš to, kad ir
geriausias uždarbis, jeigu
vargšas palieka saliuuose, ar-
ba prakazyruoja. Girtuo-
klavimai ir kazynos tai svar-
biausi čianyskčių lietuvių už-
siėmimai, liuosose nuo darbo
valandose.

Čianyskčiai lietuviški ver-
telgos, išėmus karčiamų, sto-
vi ne geriausiai, kadangi dau-
gumas čianyskčių lietuvių
greičiau perka pas žydus, ne

gu pas savuosius. Jeigu pa-
klausi, kodėl reikalingus sau-
daiktus neperka pas savuo-
sius, tai atsako, jog ir pas žy-
dą gali gaut už tuos pačius
pinigus. Velija mat per sa-
vo nesupratimą šelpti žydą,
negu savo brolį. Lietuvoj
mat, nėsant lietuviškų kromų,
priprato viską pirti pas žy-
dus, tai ir čia be žydų negali
apsieiti, nors lietuviškų kro-
mų čia netruksta ir reikalin-
gų tavarų už tuos pačius pi-
nigus, arba dar pigiau, gali
gaut ir pas lietuvių.

Bayonietis.

Iš McKeepert, Pa.

Lietuvių čia yra 10 šeim-
nų ir 18 pavienių, Grynai
lietuviškų šeimynų yra 2,
kitos maišytos, vedė lenkas.
Organizacijos jokios neturi,
dalis priguli prie lenkiškų
bažnytinų draugysčių, o ke-
lėtos prie nesenei užsidėjusio
lenkų lizdo, Sakalų, kiti ne-
priguli niekur. Vertelgų yra
trys: 1 fotografas ir teplio-
rius drauge, 1 barzdaskutys ir
vienas laiko bilijardų ruimą.
Ateina čia trys eks. „Lietu-
vos“, 1 „Vienybės“ ir 1 „D.
Vilties“. Terp savęs gyve-
name sutikime. Daugiausiai
kalbame apie dabartinius at-
sitikimus Lietuvoj, bet su
aukoms sušelpimui už Lietu-
vos laisvę kovojančių iki
šiol ne pasirodėme. Tik per
kalėdas užsėmianū rinkti
aukas sušelpimui revoliuci-
jos. Mažas skaitlius noriai
aukavo, bet daugumas išjuo-
kė tokį užmanymą ir nuo au-
kavimo atsisakė. Aukos bus
renkamos ir toliau, taigi sku-
binkitės ypač tie, kurie da-
ne aukavot, nesiduokime
pralenkti šiame reikale sve-
timtaučiams! Tėvynę kaip
vargas šaukia pagelbos. Ne
vienas ketinam grįžti į savo
kraštą. Kaipgi bus linksma,
radus laisvą tėvynę, o da
linksmiau, atsimins, kad ir
mes prisidėjome prie atgavi-
mo tos liuosybės, o koks liud-
numas suspaus širdį, radus
savo brolį, draugą, pažįstamą
jau kapuose, kritusį už laisvę
Lietuvos, seniai sutrūnėjusį
kada daugelis lietuvių ramiai
sau sedėjo, galėdami nors
pinigais gelbėti kovojančius,
prie kovos neprisidėjo.
Mes sudėjome 9 dol. (auka-
tojų pravardės kitoj vietoj.
Rd.). Pinigai siunčiami „Lie-
tuvos“ redakcijon.

V. S.

Iš Chicago, Ill.

31 d. gruodžio atsibuvo su-
sanktas lietuviškos para-
pijos Apveizdos Dievo. Mi-
tingą atidarė parapijos pre-
zidentas Macijauskis. Sekre-
torius perskaitė metinius
įplaukumus ir išleidimus.
Kunigo Steponavičiaus komi-
tetas patvirtino atskaitą, bet
parapijonams tos rokundos pa-
sirodė neužtenkančiomis. Pran-
ciškus Macedonskis perskaitė
įplaukumus ir išleidimus nuo
užsidėjimo parapijos, taigi
nuo balandžio 1900 metų.
Iki liepos mėn. 1905 m. įplau-
kė iš viso \$91482.60, išmokė-
ta gi \$67488-24. Atrado ne
pagarsintų pinigų \$25054.36.
Taigi kunigo draugai stengė-
si nutildyti Macedonskį, bet
ne pasisekė, kadangi tas ap-
reikšė, jog tas visas žinias,
kokiais jis skaito, galima rasti
parapijos knygose, žinias tas
jam suteikė parapijos sekre-
torius Pečiukaitis. Paėmė
knogas ir pradėjo išrodinėti,
kad pas kunigą yra daugiau
pinigų. Prezidentas norėjo
uždrausti toliau išrodinėti ne-
tvarką, bet nesisekė. Para-
pijonai nutarė, kad butų iš-
rinkti 5 vyrai peržiūrėjimui
parapijos knygų. Perstato:
Juozapą Gedvilą ir Joną Pun-
gą, bet kunigas nesutiko, pa-

sistatė savo ypatos. Galuti-
nai išrinko: Stanislovą Miko-
laitį, Joną Rečkauską, Petrai-
tį, Fel. Lauraitį ir F. Mace-
donskį; pasulė po 2 dol. ant
dienos mokėti. Macedonskis
atsisakė, kadangi už tokią
mokėstį ne gali dirbti. Kiti
pradėjo rokuoti, bet teipgi
darbo ne pabaigė, kadangi
jiems ant galo kunigas ne da-
vė knygų.

Buvęs ant mitingo.

Iš Castle Gate, Utah.

Musų anglių kastynės dir-
ba kas dieną ir nedėlioms;
darbas lengva gauti.

Skaitydamas „Lietuvą“, ra-
dau, kad daugiau netalpių
protestų. Tai dar didesnis
smagumas skaityti, nes po
teisybei, kaip tik pasirodė tie
protestai, maniau, kad tai
tušti ginčai, kaip kunigų su
dangum, pekla ir tt. ir tt.
Bet skaitant laikraštį, pasi-
daro liudna, graudu, asaros
ritasi per veidus, apmislėjus
musų tėvynės padėją. „Kov-
vos“ rėdystė net telegramą
atsiuntė iš Lietuvos. Prašo
pagelbos, pinigų ginklams.
Kraujas liejasi. Aš ir pa-
siunčiau \$5.00 šadininkui rev-
kom. Lietuvoj Dr. Šliupui.
Bet ne reikia užmiršti ir ki-
tų reikalingų darbų sušelpi:
moksleivių, kankintinių ir
nereikia užmiršti, Visteliaus,
šelpiti juos teipgi šventas dar-
bas, dėlto prisiūčiau „Lietu-
vos“ redakcijon \$6.00 ir pas-
kirę: \$3.00 moksleiviams,
\$2.00 kankintiniams ir \$1.00
lietuviui.

Yra čia du lietuviai, jie au-
kauja, bet ant kitokių daly-
kų: nueina į karčiamą, tai
užsitraukia gerai, aukauja
tąsyk ir šaukia prie baro, lie-
pia šinkoriui duot eina dar į
sporto namus ir tol ten išbu-
va, kol turi pinigų, kaip pa-
baigia, tai išmeta juos lau-
kan.

Kas tik žmoniškus jaus-
mus turite, dėkime aukas,
nes dabar laikas. Lai gyvuoja
neprigulminga Lietuva! Lai
gyvuoja socializmas! Visuo-
menės valdoma Lietuva su
Vilniaus seimu.

A. Gustas.

Iš Boston, Mass.

7 d. sausio musų Šv. Petro
Povilo draugystė turėjo meti-
ni susirinkimą ir terp kitko
nutarė, kad jaunomėnė ru-
pintusį uždėti skaitinyčią.
Teipgi nutarė revoliucijai ir
abelnai reikalams tėvynės
siuose sunkiuose laikuose pa-
aukauti iš draugystės kasos
100 dol.

Pristoj teipgi musų drau-
gystė ant kun. J. Žilinskio
sumanymo, kad vienos dienos
uždarbį sudėti šimtet ant tē-
vynės aukuro, t. y. paaukau-
ti lietuviškiems ir revoliuci-
jos reikalams, minėtina už-
darbį 3 dienos kovo arba bile
kokios kitos dienos prieš Šv.
Kazimierą, o kadangi Šv. Ka-
zimiero pripuola nedėlio, tai
tada draugystė laikys mitin-
gą ir visi pinigus sunesime ir
sudėsime draugystės kasojė.
Nuo tos aukos paluosavome
tik tuos sanarius, kurie per
ilgą laiką neturi darbo.

Aukaudami tuos pinigus,
mes teipgi kalbėjome, kur
juos siųsti ir tarėme, kad rei-
kia sutvarkyti tuos reikalus
ir išrinkti, jei galima, komi-
tetą vieną ant visos Ameri-
kos, be skirtumo partijų, nes,
girdime, kad ir Europoj bus
vienas komitetas, tada kliu-
čių siuntime pinigų nebus.
Mes pirmiau išrinkto komite-
to neužgauname ir teipgi ren-
kame į naująjį komitetą ir iš
jų sanarių.

Mes į komitetą perstatome:
ant prezid. — kn. J. Žilinskį,
ant viceprez. — Dr. Bacevičių,
ant kasieriaus — A. Olšev-
ski arba J. J. Paukštį.

ant sekretre.— kn. A. Kaupa, ant prižiūrėtojų ir sanarių komiteto — V. Špakį ir kn. J. Zebir, ir teigti, jei reikėtų daugiau sanarių, tai perstatome Dr. J. Šliupą ir kn. A. Miluką.

Draugystės sanarys.

Is Athol, Mas.

Darbai eina čia kaip visada: nė per daug gerai, nė per daug blogai.

Kaip kitur musu broliai, taip ir pas musu subruzd kilius revoliucijai tėvynę; revoliucija labiausiai prisidėjo prie pakėlimo dvasios ir tautiško lietuvių supratimo ne vien Lietuvoje, bet ir svetur gyvenančių, tame ir Amerikoje. Ilgi metai darbo ne atgabeno tokių vaisių, ką vieni metai neramumo mūsų tėvynėje. Teisybė, tie ilgi metai darbo parengė dirvą dabartinę revoliucijai.

Per Kalėdas čia surinko 25 dol. sušelpimui revoliucijos Lietuvoje ir pinigų nusiuntė į „Keleivio“ redakciją. Gerai būtų, kad mūsų draugystės ne apsiliektų ir aukant pinigų; draugystė geras paveikslas geriausiai prie aukų paragintų atskiras ypats, kadangi mat žmonės vis žiūri labiau į draugystę pasielgimą ir aukas negu į aukas atskirų ypatų.

7 d. sausio buvo čianykščios draugystės mitingas, bet nieks ne užsiminė apie aukas revoliucijai. Mūsų draugystės sunku ką gero nuveikti, kadangi tarp jos sanarių daug yra carbernių, garbinančių carą, o toki, žinoma, nesirūpina apie mūsų tėvynės labą.

Antanukas.

Is New Haven, Conn.

Prisiūncių surinktus pinigų sušelpimui mūsų brolių, kovojančių už laisvę mūsų tėvynės Lietuvos.

Ant pirmo susirinkimo tapo išrinktas komitetas rinkimui aukų.

J. Vaitkevičia, A. Gvazdaitis, P. Cibulskis, S. Jakavičia, pridavimui surinktų aukų į atsakančias rankas. Komitetas tas rinks, aukas ir ant toliaus. Pridavę pinigų sekanti kolektoeriai:

J. Vaitkevičia abu su A. Gvazdaičiu \$21.30
P. Cibulskis 3.50
Per draugus priduta 14.95

Viso \$39.75

Ant prakalbų naujų metų dienų surinkta už įžangą \$33.75, paaukanta laike prakalbų ant salės \$34.08
Kastų pasidare \$28.30
Sukolektuota \$39.75
Visa suma surinkta laike prakalbų 67.83

Viso 107.58

Kastai 28.30

79.20

Kastai pasiuntimo 35

\$78.85

78 dol. prisiūncių į „Lietuvos“ redakciją, o 85c. pasilieka ant mano rankų. (Aukantųjų pravarde ir jų aukos kitų vietų). Mes buvome nutarę siųsti pinigų tiesiog Rev. atstovui į Angliją, bet neturime adreso, todėl siunčiame į „Lietuvos“ redakciją.

S. Jakavičia.

Is Scranton, Pa.

Pereitą mėnesį, tai yra gruodžio mėnesį, tapo užmuštos angliakasyklose lietuvių Francisus Kmitas. Užkrito ant jo didelis akmuo, bet da gyvą nugabeno į ligonbūtinį ir ten jis po 2 valandų pasimirė.

Paėjo iš Kauno gub., Raseinių pav., Nemokščių parapijos; ketvirtas metas kaip Amerikoje. Turėjo apie 30 metų. Brolis jo yra Amerikoje, bet nežinia kur. Vėlonis buvo doras ir teisingas žmogus, paliko jauną pačią su kelių mėnesių maza mergaitę. Palaudojimui pinigų

reikėjo kolektouoti. Palaudojimas ant Švento Juozapo lietuviškų kapinių!

Vietinis klebonas, kun. Kaupas, 7 sausio surinko bažnyčioje 172 doliarus Revoliucijai Lietuvoje (o kur pinigų nusiuntė? Rd.).

J. Petrikis.

Is Elizabeth, N. J.

Čianykštis Lietuviškas Ukėsu Kliubas, turėjo extra susirinkimą 8 dieną sausio, suaukta apvarstymui šelpimo Revoliucijos Lietuvoje. Kliubo prezidentui, A. Radzevičiui, paaiškinus reikalingumą šelpimo Revoliucijos, vienbalsiai nutarta paaukauti 10tą dalį savo turto, \$50.00.

Auką tą nutarė padalyti per pusę: \$25.00 L. S. D. P. ir \$25.00 lietuviams revoliucionieriams (socialistai yra teipgi revoliucionieriai Rd.). 10 dieną sausio, per Simaną Mack (Makaucką) pasiūstį: J. Lizdeiką, 28 Gray st. Silvertown, London, £5 (svarai) perduoti L. S. D. P. ir M. Šauniutei, Fabrick str. 27, Tilsit, 100 markių, perduoti lietuviams revoliucionieriams (ar ne demokratams? Rd.).

A. S. Pileckas.

Is Cambridgeport, Mass.

Čia lietuvių yra diktas burelis, visi gražiai gyvena, turi Lietuvos Sunų Draugystę. Čia ateina visoki laikraščiai, nes daug yra mėgstančių skaityti.

Darbai gerai eina, bet uždarbiai ne dideli. Mūsų miestai nėra salinių, todėl nėra nė vaidų, nesiskaldo galvas prisigėrę, kuris jau atsiranda ir tokių, bet pradeda subatoms, važinėti į Bostoną, ir ten geria iki panedėlio, nors tokių mažai dar yra. Čia yra diktas burelis susiprantančių tautiškus reikalus, nepraleidžia vestuvių ar teip kokio susirinkimo, kad nepaaukautų kiek sušelpimui revoliucijos. 7 d. sausio buvo vestuvės D. Griciaus su M. Stulpinaite. Besilinksminant, atminė tėvynę, sudėjo \$19.68 revoliucijai. Pinigų perdavė So. Bostono revoliucijos komitetui.

Butų gerai, kad visi broliai tame turėtų vieną nuomonę ir kad per vestuves visose miestuose dėtų aukas revoliucijai.

P. Bartkevičia.

Is Allegheny, Pa.

Lietuvos Sunų draugystė laisvę susirinkimą paskyrimui naujų kandidatų urėdan ant šio 1906 metų. Terp kitko tapo pakeltas klausimas šelpimo revoliucijos Lietuvoje. J. Miliauckas savo kalbą aiškino dabartinę revoliucijos srovę ir kad visi carai, buvę Maskolijoje, pradedant nuo Jono Baistrojo iki Mikalojaus II, nė vienas nesistengė pagerinti buvį vardienų, bet atpėdė, kiekvienas stengėsi darbininkus labiau supančioti, tą daro ir dabar su pagalba visokių prigavysčių. Klausytojams kalba patiko, nes atsitarkojo dėlnų plojimai. Linksma, kad ir allegeniečiai pasirodė vaikais Lietuvos, nes paraginūs ką nors aukauti kovojantiems už laisvę mūsų tėvynės Lietuvos, susirinkusieji sumetė \$6.10, o dar girdėt, keina kiek nors iš kasos paaukauti. Lai dega meilė mumiš, šelpkime kovojančius už laisvę, šelpkime juos be paliovos, o tąsyk parodysimė, jog svetur gyvendami, mes ne tapome išgamos.

J. G. Miliauckas.

Is Baltimore, Md.

Delegatų septynių draugystė, bažnytinis ir tautiški, susirinkę 5 sausio, nutarė parengti visuomeniską balių 22 sausio, nuo kurio pelnas skiriamas revoliucijos reikalams. Prieš balių, 6 valandą, visi draugystės sanariai susirinks bažnytinėje salėje ir išten, su paroda, šis į lietuvišką salę ant gatvės Barro. Tą užmanymą padavė bažnytinės draugystės, kad abelnam reikale užmiršti visus tikėjimo ir nuomonių nesutikimus ir darbuotis iš vien. Nelaikas varinėti kerštus ir ypatisumus, kada mūsų tėvynė kraujuose paplūds. Lai tas buva paveikslas ir kitų kolonijū lietuviams, kad bent akyvaizdoje kruvinos kovos, kurią veda mūsų broliai Lietuvoje, užmiršti nesutikimus ir dirbtų išvien tėvynės labui.

Komitetas.

Is Cleelum, Wash.

Lietuvių yra čia 16 apsiėdusių porų ir 18 pavienių. Gyvename sutikime. Laikraščių skaitytojų yra čia mažai; ne daugelio širdį dega tėvynės meilė, bet yra ir tokių, kurie nesuprantančius stengiasi prie gero patraukti. Tie suprantantieji stengiasi kitus prikalbėti prie aukų revoliucijos reikalams. Per Kalėdas burelis lietuvių susirinko Kruglo svetainėje. Čia besilinksminant, likosi užmanytą paaukauti, kiek kas gali, revoliucijos reikalams. Susirinkę sudėjo \$9.75, kuriuos paskiriam Social-demokratų partijai. Pinigų siunčiame „Lietuvos“ redakcijon, atitraukus 10 c. persiuntimo kastų (aukautojų pravarde ir jų aukos pagarsintos kitur. Rd.).

J. Kurtinaitis.

Šv. Kazimiero diena.

Šv. Kazimiero diena šmet pripuola nedėlio, tai ir labai gerai, tada galima bus laikyti susirinkimus, apšnekti Lietuvos reikalus, o tie, kurie nutaria šmet vienos dienos uždarbį aukauti tėvynės išliuosavimui, galės aukauti uždarbį 3 dienos kovo, arba bile katros dienos prieš Šv. Kazimiero dieną, kurioje dirbs.

Šv. Petro ir Povilo draugystė, Bostone, 7 d. sausio, turėjo susirinkimą ir formaliskai nutarė švesti Šv. Kazimiero dieną kaip tautišką šventę ir uždarbį dienos aukauti tėvynėi. Kas daugiau?

Kn. J. Žilinskis.

Is Philadelphia, Pa.

Čianykštis Lietuviška broliškos pagalbos Dr-tė Lietuva turėjo metinį susirinkimą. Apsvarsčius draugystės reikalus, likosi pakeltas klausimas šelpimo mūsų brolių, kovojančių už laisvę Lietuvos. Nutarė paaukauti iš kasos 25 dol. sušelpimui revoliucijos ir dar ant užmanymo Andziulajčio, susirinkę sudėjo po kelis centus. Iš viso pasidarė \$39.83. Pinigų nusiuntėm Dr. Šliupui. Iš to 5 dol. skiriam varpiečiams, o likusius Social-Demokratų partijai.

Komitetas.

Is Union City, Conn.

Atsibuvo čia 1 d. sausio vestuvės A. Lipavičiaus, ant kurių buvo užmanyta sudėti po kelis centus sušelpimui revoliucijos; gaila vien, kad užmanymas ne rado tokio pritarimo, kaip galima buvo laukti. Pranas Petkevičia paaukavo 1 dol.; 3 muzikantai po 25c., taigi 75c. Kiti, be pravarde sudėjo po kelis centus. Iš viso pasidarė \$3.30. Pinigų nusiuntėm Dr. Šliupui.

Buvęs ant vestuvių.

Is Waterbury, Conn.

7 d. sausio laidojome mūsų tautietį, A. Andriulaitį. Velionį atvežė čia net iš Pittsburgo. Kuną palaudojo ant lietuviškų kapinių. Laidojimui užsiėmė D. L. K. Gedimino Dr-tė. Pasamdė beną ir giedorius. Beną pasamdė svetimtą, kadangi tas pigiau kaštavo.

J. J. V.

ŽVĖRYS IR ŽMOGUS.

Pagal Schmel'į.

Rinocera arba nosaragai gyvena klampynėse karštų Afrikos kraštų. Kadangi kojos jų ypač pėdos, plačios, tai jie gali vaikščioti net po tokias klampynes, kur kitoki žvėrys, turinti smailesnes pėdas, nuklimpsta. Pėda jų susideda iš trijų pirštų. Apart Afrikos, rinocera gyvena teipgi šiltesnėse ir drėgnuose Azijos kraštuose.



Indiškas rinoceras.

Rinocera sunkus, druti sutvėrimai, todėl jie, teip kaip ir drumblai, gali daryti sau kelią per girių tankumynus. Oda jų teipgi pliki ir stora, todėl jos negali sužeisti aštrina augančių giriose krumpų. Indiškas rinoceras turi ant nosies vieną tik ragą, dėl ko jį vadina nosaragiu; afrikoniskasis gi turi du ragus.

DALIS IX.

Didžuviai.

Savo pavidalu šitie žvėrys panėsi į žuvis, bet yra tai žindanti žvėrys su nuoga oda, gyvenanti vandenį, kvėpuojanti plaučiais, todėl negalinti po vandeniu išbūti ilgai, atsikvėpti turi iškilti į viršų. Užpakalinių kojų neturi, prysakinės gi pavirtusios į pasirimo plėves, kaip plėvės žuvų. Kunas pasibagia tokia jau uodega kaip žuvis, tik galinė plėvė nepajūga vandenį savo asmenims, bet suduoda vien platumą, jį pritaikytą horizontaliskai.

Grenlandiskasis didžuvis, nors tai žindantis žvėrys, bet, kaip ir žuvis, gali gyventi tik vandenį. Priauga iki 25 metrų arba suviršum 11 sieksnių ilgio, sveria 9000 pudų, tai gi tiek, ką du šimtai didelių jautių. Ir toks didelis sutvėrimas, didžiausias tarp apgyventųjų mūsų žemės gyvūnų, gyvena tik vandenį. Kaip gi teip sunkus žvėrys gali



Grenlandiskasis didžuvis.

gyventi vandenį? Mat daugumo sausžemio žvėrių kunas remiasi ant keturių kojų kaip tiltas ant stulpų. Kad tiltas nesugriūtų, stulpai turi būti labai druti. Bet, pastačius tiltą ant vandens, paveikslas, veltinį, nereikia tokių tvirtų stulpų; kadangi vanduo palaiko visą tiltą sunkumą. Todėl toki tiltą galima dirbdinti daug ilgesni, negu statant ant stulpų. Matome todėl, kodėl gyvenanti ant sausžemio žvėrys turi tokias tvirtas kojas ir kodėl gyvenantis vandenį didžuvis gali būti teip dideliu ir apsieiti be kojų tikrojo žodžio prasmės.

Didžuvis nuolatai gyvena vandenį. Jeigu jo kunas būtų apžėles plaukais, jie visgi negalėtų apsaugoti žvėries nuo šalčio, nors jie būtų ir tirščiausi, o plaukai tie būtų tik nereikalinga sunkenybė. Todėl oda didžuvių pliki, bet po oda yra stora taukų eilė, kuri saugoja kuną nuo atšalimo ir žvėrys tie nesibijo šalčio, jie gyvena jūrose šiaurinių ledinių kraštų.

Vandenį didžuviai gali plaukti neįsakytai greitai.

Kuno sudėjimas didžuvių, kaip ir visų žvūrių, turi valties pavidalą, lengvai perplaukia vandenį. Kaklo iš lauko negalima patėmyti.

Kaip žuvis, teip ir didžuviai, plaukdam, pasiria labiausiai su uodega. Uodegos galas užbaigtas pasirimo plėve, tik ji sudėta ne vertikališkai, bet horizontaliskai. Didžuvis ta vūdeginė plėvė iriasi prysakiu kaip garlaivys su šriubo pagalba. Suduodamas su uodega į viršaus, ar iš apačios, didžuvis neria į vandenį gilyn, arba pasikelia augštin, į viršų.

Pirmutinės kojos, arba plėvės iš kuno kraštų, plaukiant, yra stvėrai. Pečiai ir priepėčiai jų kojų su visu paslėpti žvėries kune; taigi vandenį kyšo tik jų užbaigos; tos kojų užbaigos, arba pėdos yra iš kuno kraštų ir turi pavidalą pasirimo plėvių. Plaukiant valty, mes teipgi pasiriame tik su plačiuoju irko galu. Užpakalinių kojų didžuviai neturi visai.

Stora taukų eilė po oda ir skysti taukai pripildanti kaulus daro didžuvius vandenį lengvesniais, kadangi, kaip visi žino, taukai lengvesni už vandenį.

Ausinių grybų didžuviai visai neturi,

kadangi jie trukdytų plaukimą ir nardymą vandenį, bet po vandeniu jie girdi gerai. Netoli nasų kampų yra mažos akys.

Didžuviai, kaip jau paminėjome, kaip ir visi žindanti žvėrys, kvėpuoja liusu, o ne sutirpusiu vandenį oru, kokių kvėpuoja gyvenančios vandenį žuvis. Plaučiai didžuvių labai dideli, juose patelpa labai daug oro, todėl jie, panėrę, išbuva vandenį bertainį valandos ir daugiau; teip ilgai panėręs po vandeniu negali išbūti nė joks kitas žindantis žvėrys, kadangi kiti neturi teip didelių plaučių.

Nosinės didžuvių šnervės išrodo kaipi plyšiai, yra išpuosti galvos dalyje; todėl didžuviai užtenka iškisti tik tą išpuostį galvos viršų ir jie gali atsikvėpti ir įtraukti į plaučius pakaktinai oro vėl ant bertainio valandos. Sunaudotą, sugedusį orą didžuviai išpučia šnervėmis. Išpučiamas oras susimaišęs su vandens garais. Kadangi didžuviai gyvena šaltuose kraštuose, tai garai šaltame ore tuojaus susitirština ir juos galima matyti tepjau, kaip matome, kvėpuojant, išeinantį garą iš mūsų burnos šaltame žiemos laike. Iš tolo nuo didžuvio galvos ant jurių galima patėmyti du didelius garų stulpus. Tie kylantį garų stulpai palengvina didžuvių gaudytojams žvejimą, kadangi jie iš tolo mato, kur yra žuvis ir prie jos gali prisitarti.

Didžuviai minta mažais gyvūnais — sliekais, vėzliais, didelių žuvių, nepaisant ant viso milžiniško didumo, negali praryti. Pasakos, buk didžuviai gali praryti žmogų, yra neteisingos.

Kadangi didžuvis milžiniško didumo žvėrys, o jis minta mažais gyvūnais, tai jis tų gyvūnų turi praryti nesuskaitomą daugybę. Dideli, bedandčiai nasrai, kuriuose gali patilti maza valtėlė, yra kaipi tinklas, į kurį, išsijojęs, patenka daugybė visokių mažų sutvėrimų. Nuo gomurio eina žemyn dviem eilėm didelės trikampės raginės lentutės arba virbalai, po 100—150 kiekvieno eilėje. Iš tų virbalų yra teip vadinamas fišbinas, arba didžuvių usai. Vidutinės lentutės turi apie 21 sieksnių ilgio. Vidurinis galas jų yra suskilęs, duodasi plėšti į atskiras ragines valakas. Ant nasų dugno yra priaugęs liežuvis, išrodantis kaip didelis lašinių šmotas.



Skersai perpjauta didžuvio galva. O — viršutinis žandas; N — nosinė kremzlė; g — gomurys; B — raginiai virbalai; Z — liežuvis; U — apatinis žandas.

Plaukiant didžuviai su atidarytais nasrais, su vandeniu į juos patenka daugybė visokių jurių gyvūnų; tasyk žvėris uždaro nasrus, liežuvis prisipaudžia prie vidurinės gomurio dalies, neturinčios raginių lentučių ir prie kraštų tų lentučių. Tokiu būdu, vanduo buva išspauistas laukan iš nasrų, o smulkus gyvūnai pasilieka ant tų raginių lentučių, arba, geriau sakant, virbalų ir nuo jų patenka į ryjimo kanalą.

Kad į nasrus galėtų patekti iš syk daug gyvūnų, jie turi būti neįsakytai dideli. Todėl tai didžuvių galva labai didelė, ji tveria ketvirtą dalį viso žvėries kuno.

Didžuvių mėsa valgiui vartoja vien gyventojai šiaurinių kraštų, bet gaudyti tuos žvėris kės metą į šiaurinius ledinius kraštus plaukia daugybė angliskų, prancuziskų, norvegiskų laivų. Iš vieno pagauto grenlandiško didžuvio gaudytojai apturi trono ir paminėtų raginių virbalų arba fišbino už 15000 rubl. Todėl tai štuos žvėris naikina be mielaširdystės, dėl ko ir skaitlius jų jau sumazėjo. Mėto į juos didelius aštrius inkarus arba harpunus iš rankos, arba iš kanto. Paskutiniuose laikuose medžionėse pradėjo vartoti sprogstančias bombas, kurios sproga žvėries viduriuose ir tankiausiai užmuša ant vietos. Užmuštą žvėrį pritvirtina prie laivo, arba velka ant kranto, jeigu netoli yra įtaisytos apdirbimo stacijos, kokių daug yra prie šiaurinių Maskolijos ir Norvegijos krantų. Čia milžiniško žvėries kuną apdirba: išpauja taukus, sutarpina katiluose ir supila į bakas, atskiria raginius virbalus arba fišbiną; tos žvėries kuno dalys yra svarbiausios, iš likusių dalių, taigi iš mėsos ir kaulų dirba mėslą, kurį paskui parduoda žemdirbiams visoj Europoj.

Apart bendrą didžuvių, vietoj dantų nasruose turinčių daugybę raginių virbalų, yra dar daug gatunkų dantuotų didžuvių. Šių žvėrių nasruose yra daugybė vienodo didumo koniškių dantų. Dantys tie rodo, kad šitie žvėrys minta mėsa, priguli jie prie draskančių žvėrių skrylaus. Prie tokių priguli, antai, gyvenanti visose Europos jūrose jurių kaulė arba dešinas, turintis vieną sieksnių ilgio.

DALIS X.

Plėvekojai žvėrys.

Prie to skyrus priguli draskanti žvėrys gyvenanti vandenį; užbaigos jų, taigi kojos, kaip reikalauja sanlygos, kuriose jie gyvena, persikeitusios į pasirimo plėves kaip gyvenančių vandenį žuvių.

(Toliaus bus)

IS VISUR.

Renkasi jau į Algecir svėtimų kraštų delegatų rinkti apkalbėti Morokko reikalus, Anglija atvirai garsina, jog rems Prancuzų prieš Vokietijos pasikėsimus. Ant konferencijos bu reprezentuojama ir Amerika. Už katrą pusę stos Amerikos randas, tikrai nežinia, be Amerikos kariškų laivų jurininkai, atsilankę Gibraltaro atvirai stojo pusę Prancuzų jos draugo Anglijos. Ka vienok iš terptautiškos konferencijos mieste Algecir užgims, karė terp Prancuzų ir Vokietijos, ar tiedvi vy patysti susitaikys, nežinia.

Kaip dabar pasirodo, ras be mazo nenuzudę Sijrijos, kadangi čia net didieji miestai, kaip Irkuck, Kijonjarsk, Omsk, buvo pakę į revoliucionierių rankas, su kuriais ėjo išvien ir skaitlinga kariumenė. T regimentai atsiųsti ir Madiurijos padėjo caro valdžios atgauti nužudyt miestus. Taigi, jeigu rau garsinamos žinios yra tiesingos, tai reiktų manyti, kad Mandžurijos armija visą karės laiką ne daug išmoko. Maskoliško rando procentinės popieros vėl puolė ant visų berzių. Kia todėl manyti, kad Maskolijoj vėl kas ne gero pasakė caro valdžią.

Kaip garsina laikraštis „Novoje Vremia“, laike pakutinių riaušu Masvoj, t 282 ypatos likosi užmuštos. Žinios laikraščio paimtos iš rando šaltinių. Prikos gi žinios skaitlių tų šių aukų padavė ant. Kur yra teisybė, sunku ti. Greičiausiai tikros bės nėra nė rando, nė tiesios žinios.

Respublikoj San Domingo traukiasi revoliucija. Toli Cape Haytien buvo suskūs musis tarp pajėgų rolo Caceras, tuomtar prezidento ir revoliucionierių. Revoliucionieriai si sumušti. Buvęs šito publikos prezidentas, Jelas Morales pabėgo ant koniško laivo.

Maskolijos revoliucionieriai nusprendė 22 d. sio apvaikšioti visoj Maskolijoj kaip revoliucijos tėt. Tą dieną mat buvo rengtos Sviatopol-Mirskutinės žmonių skel Peterburge. Randas ną laukia didelių riaušų.

17 d. sausio šių Prancuzijoj atsibus preto rinkimai. Dabartinis zidentas Loubet atsisak kandidatavimo, todėl riks negali įspėti, k išrinktur, Prancuzijoj dentų renka ant 7 metų lamento ir senato sanau.

Maskoliškų naujų dienų Peterburge, restaurane, grafas Šerjester, tikras caro tarnu, mušė studentą Davidov, mušto draugai gerai a grafapalaikį.

Černihove revoliucionieriai metė 2 bombi į naujų metų dienų iš gubernatorių. Gubernalikosi pavojingai sužeig pati sužeista ne gal.

Diplomatiski su mai Prancuzijos su Vėlikosi pertraukti. A ma savo pavaldinių Vėlę Prancuziją pavedkos pasiuntiniui Rus.

[Mieste Tiflise, ant Kaukazo, užpuolė kazakai ant armeniškos seminarijos, kadaangi buvė iš jos metė kas ten bombą?] kazokų patrole ir užmušė 350 žmonių, daug žmonių sudegė, kadangi kazakai uždegė seminarijos triobą ir joje buvusių žmonių ne išleido.

[Airiai pirkė Meksikę, prie Californijos rubėžių, didelius žemės plotus, kur nori suorganizuoti airišką respublikonišką organizaciją, kuri turės paremti airių besistenimus atsiskirti nuo Anglijos ir sutverti airišką respubliką.

[Revoliucija Siberijoje platinasi vis labiau, ji gal neužilgo apimti visą tą milžinišką Maskolijos valdybą. 11 d. sausio likosi užmuštas Irkucko policijos viršininkas, jėnrolas Dragomirov.

[Niemca kastynėse, Lenkijoje, buvo smarkus susimūšimas kalnakasių su kazokais, kuriame 3 kazakai liko užmušti, iš kalnakasių pusės vienas darbininkas tapo užmuštas.

[Pietinėje Austrijoje, Tiroliu, išėjus į kalnus 17 Tridento universiteto studentų, ant jų nuo kalno nusirito sniego lavina, pagriebė 15 studentų ir užmušė juos ant vietos.

[Dabojimui caro ypato likosi paskirtas vienas kazokų regimentas viršaus. Matyt caro ypata atsirado didesnam, negu iki šiol buvo, pavojuje.

[Vokietijos užrubežinių dalykų ministeris Richthofen miršta nuo apopleksijos. Daktarai ne turi vilties jį nuo mirties išgelbėti.

[Ant pačio caro šnipai užtatiko siuntinius su pragariškomis mašinomis, kurios buvo paskirtos Witte ir vidaus ministeriui Durnovo.

[Lenkijoje, kariūmene apsiutė miestą Novo-Minsk (Varšavos gub.) ir suėmė čia daug revoliucionierių.

[Prūsų valdžios uždraudė tliaikyti Poznaninį susirinkimą lenkiškos draugystės straž.

rie ko mes žengiamo?

Guodotino Dembskio patilėli straipsneliai įvairiuose „Lietuvos“. Prie ko tautietis mus nori priversti? Kokią naudą tie jo išvairijimai gali suteikti nuvarntam dvasiškai ir fiziškai Lietuvos darbininkui? Gal sakys, jog jis gali likti svamaniu, pradėti neapkę kunigų, kurie per šimtmečius buvo ir iš nekurių atžvilgių ir šiandien yra mūsų dilemės podragas ir kun. Dembskio, nes jis pats straipsneli „Argi klysiu“ „Lietuvos“ nr. 1, su visomspėkomis glia visus (nes sako: kunigai, popai etc.) kunigus vieninteliu, kad jie yra kunigais ir jau prisakymų rymiško kalbino, o pats po straipsneliais pasirašo visada kunigu. Kam tas? Ar tai vieninteliu? Jei visi kunigai yra išgamiškos, tai kuom nuo jų skiriasi mus guod. Dembskis? Jis ir mėgsta vadintis kunigu, kovoja už dievą kaip ir apat dievo ir kunigų daugiau nieko ne mato. Kunigų būdu jis ištikro glia pats save, jei nežinot žmonių darbų vien ant jo tepto vardo, kuriuom ir teip didžiuojasi. Bet

apleisime ypata; mano siekis yra kitoks.

Kun. Dembskis sako, jog vien per kunigus kyla karės, vien dėl religijos, jos kyla, ypač paskutiniuose laikuose ir dėl laisvamniškų furijų, kad laisvamnių egoizmas nėra geresnis už katalikų fanatizmą, tai paėmęs daugelį paveikslų, supras ir laisvamaniškas sukėlė vaidus tarp amerikoniškų lietuvių? Pirmiausia laisvamaniškas, atsiskirdami nuo tautos ir niekindami nei prašėkėlių papročius. (Rd.). Kas sukėlė tuos nesutikimus tarp mūsų progresistų? Teipgi laisvamanių egoizmas. Ką tie laisvamaniškas nori atsiekti? Vietoj kunigų ir dvasiškų žmonių vadovų, jie nori patis likti tokiais. Vietoj duoti kitiems laisvai mįslyti, jie iškeikia tuos savo draugus, kurie ne sulgy jų smuiko šoka, kaip popiežiai darė su Husu, Kuox'u, Kalvinu, Liuteriu. Tai kam mums tokia evoliucija, kuri nieko žmonijai neatneša, vien tautos ir net luomas padalina į sau priešingas partijas? Mes turime būrelį laisvamanių. Kokią naudą jie atneša sau arba tautai? Jų turim laisvamanių stulpų, kurie papuošė savo biografiją išvedimu svetimų pačių su vyrų sutaupytais centais, o paskui be centų moteriškę paliko be prieglaudos. Tokius paveikslus matom ir laikraščiuose pagarsintus, tokių tų laisvamanių darbai yra žinomi lietuviams Waterburio, Brooklyno, Pittsburgo, Chicagos ir kitų kolonijų (ar tokių nėra tarp laisvamanių priešių? Rd.). Vyrų eina per metų eilę i mokyklą, kol gauna kiek supratimo apie gamtiškas tiesas, o mes penkiais šešiais žodžiais norime varguoliui įpusti supratimą, jog tie daiktai, kuriuos jis mato kaip vienos ypotos darbo vaisių, yra sudėtingų galingos gamtos. Nuvargintas protiška ir fiziškai žmogus ne gali to supprasti, graibo žodžius be mįslės, niekiana viską, į ką pirmą tikėjo ir nupuola doriškai. Tikėjimas įstengia (ir tai ne visus) sulaikyti baime. sunkios bausmės nuo piktadėjysčių (bet ir tai labai mažą skaitlį, daugumas tikėjimą ima išteisinimui piktadėjysčių. Rd.).

Mes norim būti vadais žmonių, bet patis neturim elementariško supratimo jų dvasios. Man rodosi, mokyti jie yra žmonės, o ne žmonės mokytiems, dėlto lai mokslinčiai nebėga į girias ir ten atsistoje, lai nešaukia, kad žmonės pas juos ateitų mokinties, bet lai velkas į rubus, kuriais apsirėdę gal žmonės pamokytis, lai eina po žmones, skelbdami tiesę. Mes vadiname kunigus atžagareiviais, tautos tranais etc. Tiesa, daugumas tokių yra, bet ar jau ištikro nebegali būti kunigai žmonės, ne vien vergais ir frankiais despotizmo ir kapitalizmo, kvailintojais žmonių? Ištikro gali daugiau padaryti suprantančių negu daugelis laisvamanių. Dembskis patis išsitarė, jog per 20 metų vargų įstengė padaryti penkėto gerai suprantančių socialistų, kurie dabar socialistais budami, vieni sėdi po gražia globa kapitalistų-republikonų, o kiti vergauja pas žydus feldšerius, kad galėtų savo visokioms apgavystėms išnaudoti lietuvis. Tai tautos geradėjai. Bet darbo vaisiai juos stato tose jau eilėse su tais, kuriuos niekina. Kokią naudą atneša žmonėms mūsų suteikiamas mokslas? Mes užimti tokiais darbais, kurie nežmo-

nėms, nė mums naudos neatneša. Žmonės per šimtmečius eilės pripratę prie religijos, dabar mes su vienu sykiu norim jiems tą ištraukti, neduodame nieko kito. Ir pasiseka, bet kas iš tokių, kurie liekasi be tikėjimo. Sako tampa progresistais! Ačiū! Žmogus, kurs vargiai, arba visai negali pasirašyti savo pravardės, tik tai porą žodžių girdėjęs apie gamtišką mokslą, kokių gi jis gali būti žmogumi? Jei žmogus nebūti, kad žvaigždės yra Panelės švenčiausios vainiku, bet nė elementariško neturi supratimo apie astronomiją, nežino kas tos žvaigždės yra. Teip yra ir su žmogumi, kurs netiki į dievišką surėdimą, o apie gamtišką nesupranta. Tai kas jis per žmogus? Nieko nesistengia suprasti, o laiką praleidžia ant... varymo diskusijų karčiamoj, keikimo ir niekinimo savo kitaip manančių tautiečių! Tai gražus progresas! Ačiū už jį!

Kunigai žmonis daro fanatikais! Gerai. Dėlko kunigai negal žmonių daryti gerais žmonėmis? Vyriausybė neleidžia! Guodotinam Dembskiui ir neleidžia palikti habito, o tapti laisvamaniu, vienok tą padarė, ir šiandien tebėra gyvu. Argi ne būt verčiau būvę likti tikru kunigais, t. y. vadu žmonių, negu išbėgus į miksus gaudyti paukščius, kurie vargdiebiams nieko gerą atnešti negal. Kunigai sudarė mokyklą: vietoje mokyklų (bažnyčių) jie padarė vietas apkraustymo vargdiebių kišenių, tai dėlko negal atsirasti kunigai, kurie viską tą atitaisytų? Juk tas nuo žmonių padėina. Ar jau po tuom vardu negal rasti geras žmogus, pildantis savo pareigas ir tar naujantis žmonėms? Gal, vien mes norėkim! Išguikim iš žmonių galvų įstambelystę, pridengė vardu krikščionybę, padėykim, jog ir tikėjimas reikalauja, kad žmogus būtų žmogumi ne vergu kitų, o tada mes iš lengvo apsviesime savo žmonis.

Laisvamanybė perskeliama mus į dvi nesutaukomi pusi, kas nė tautai, nė mums paties bausmės gero neatneša. Tai kogi mes norim su ta sėkla atsiekti? Vien erzinti žmones, vietoj mokyti juos mėlės artimo, guodonės savo aplinkinių žmonių, mes duodame paveikslą egoizmo. Mūsų privalumu yra šviesti žmones, ne ragus pastaciūs, bet su nuolankumu ir meile. Paimkim pavidlį mokytojaus. Jeigu mokytojas, paėmęs bizoną, pradėtų vaikams mokintinius švaistyti, ką jis atsiektų? Bet jis to nedaro. Jis užmiršta savo mokslą, supratimą, ir pasilenkęs, meiliai vaikui su pirštu parodo po kelis syk, idant išmokyti. Ir išmokyti, ir nesykį iš to vaiko, kuriam dešimtį sykių reikėjo rodyti, pakol išmoko A. B. C., užanga vyrai, mokytesni už pirmąjį mokytoją. Darykim ir mes teip su savo žmonėmis. Vietoj puryti, stengties vis ant savo pastatyti, nusileiskim prie tų žmonių, kurių vien ir laukia mus su šviesa ir mokslu ateinant! Užimkim vietas netikusių mokytojų! Vien erzindami žmones, niekindami netikrus mokytojus (kunigus) o iš savo eilių negalėdami, arba tyčia nestatydami gerų, ką mes atsieksime? Ar pasiseks per sekančius 20 metų padaryti bent penkis tikrais savo tautais. Bet ir tada darbas ne bus veiktas progreso labui, nes progresas reikalauja tikrų žmonių, ne niekuriams žmonėms tikrų tarnų. Pa-

mėginkim gi mes gyventi žmonių labui!

Fort. J. Bagočius.

Ar sustabdys emigraciją?

Speciališką komisiją neseniai rodavijosi apie sulaikymą emigracijos. Klausimas tas jau nuokelių metų buvo pakeliamas, nes tankiai paduoda prašymus kongresui išteikinti amerikoniškas. Iki šiol tik tiek apskinko ateivystę, kad proga kongresas užgryt tiesas, kad kiekvienas ateivis turėtų 10 dol., neturintįs gražinti atgal (jeigu ne turės antrašo, pas ką važiuoja. Rd.). Bet paprastai neturintiems draugai siųsdavo pinigų, kad ateivys turėtų ką parodyti. Tokiu būdu per pereitus du metu pribuvo su virš pusterčio milijono ateivių, daugiausiai darbo jėskančių darbininkų. Kaip jau minėjau, klausymą sulaikymo emigracijos buvo svarstomas per kelis metus, lietuvių rašė net laiskus savo stato kongresmanams, kad lietuviams ne darytų ypatingų apsunkinimų, bet man rodosi, kad dabar negelbės prašymai, nes jau, kaip matyt, tai jau galas bus (tokio galo, apart Gomperso ir Lygos Ateivių Priešių nieks ne reikalavo. Rd.) ir negalės pribūti lietuvių ir kiti, nes visoki protestai kyla prieš ateivius. Pittsburgo lapkričio mėnesį, 13 dieną atsibuvo seimas Amerikos suvienytų darbininkų. Čia buvo pakeltas klausimas ateivystės, svarstė dvi dienas, kol patodė visus blogumus ateivių (svarstanti mat ne galėjo suprasti naujos ateivystės. Rd.), kaip jie apsunkina darbininkus užkūsus. Susirinkę reikalavo apsunkinimo ateivystės, net visiško jos sulaikymo, reikalavo, kad kongresas išduotų atsakančias tiesas pirmoj sesijoj, kuri atsibus sausio ar kovo mėnesį. Rezoliucija buvo nubalsuota beveik viubalsiai, išskiriant kelių airių.

„Keleivis“ 42 nr. pereitų metų, rašydamas apie tai, pasakė, kad rezoliucija tapo atvesta dėl pasipriešinimo airių. Tas neteisybė: rezoliucija likosi pavesta legalizacijos komitetui, kuris perduos kongresui. Rezoliucijoj paminėta, jog pribuvę ateiviai nesupranta kalbos ir nežino ir nesupranta tiesų, vietiniams darbininkams atimama duonos kasnį, ateivis negalėdamas susikalbėti, dirba visai pigiai; negana da to, — ateiviai dar demoralizuoja darbą duodančius, fundija gėrymus, kiti perka darbus, nepaiso, kad juos gali užmušti prie darbo, arba ranką ar koją išlaužti ir tų pinigų ne spės užsidirbti, ką darbdavini užimoka ir pats paskui badą kenčia. Amerikoniškas darbininkas reikalauja algos didesnės už tą darbą, o ateivis džiaugiasi gavęs koki nors darbą, ne žiuri, ką jis gaus išmokėčio dienoj. Ateiviui nerupi pagerinimas buvio, bet jis stengiasi sugriebti kels doliarus ir siųsti į savo tėviskę. Ateiviai ne stoja eilėj Amerikos darbininkų kovoje su kapitalistais, jei kur priversti prigulėti prie unijos, tai ir ten lauko įstatus ir prisiega. Buvo išrodyti darbai nekurių lietuvių kalnakasių Westvilleje. Kiek judošių ten yra ir kokią prakelkta madą įvedė, kad jau kelios kasyklose darbo negausi be 10 doliarų. Perka darbus, bet ar bando išnaikyti? Keli tapo nubausni, kurie agentavo tarpe bosio ir darbininko, ir pinigų emė ir bosams davė. Tai

lietuvių, Alex. Norvidas, ka liko nubausas pinigaiska bausmė, kiti kitokią bausmę gavo, kitus iš unijos išmetė, kiti i tėvynę išvažiavo, o vis ta mada ne išnyks, kol ateiviai pribus, nes čia gimines darbą nuperka, o ukėsas turi valkiotis be darbo, nes jo darbą nupirko šviežiai pribuvusiam. Buvo ir daugiau vietų perstatyta, kur darbus atėiviai, kaip tai Pittsburgo ir kitose vietose, ne atmenu vardu. Toki blogi pasielgimai suvaržo emigraciją, o čion pasilikę rupinsis pagerinimu savo buvio stengsis suprasti reikalus čianykčių darbininkų, o judošiai bus prašalinti iš tarpo, nes kiekvienas sau darbą galės pats gauti be pinigų. Atsibuvus seimui Civic Federation New Yorko ištyrė pribuvančius Ameriką ateivius ir tą dalyką pavedė komitetams. 11 d. gruodžio pasiuntiniai Washingtono pas prezidentą Roosevelta tą klausyma smarkiai stumė. Gal ateinančioj sesijoj tikrai įsdirbs tiesas sulaikymui emigrantų. Jei sulaikys emigraciją, tai pats ateiviai bus kalti, kad blogai elgėsi iki šiam laikui ir negalės rugoti, jei giminaičiai negalės atkeliauti į Ameriką. Dėl kelių niekšų, turės daug gerų žmonių nukesti.

A. A. Muzikėlis.

Jeigu ateiviai ne gerai elgiasi, tai juk pareiga suprantančių tautiečių negerai darančius persergeti. Laikraščiai lietuviški nuo seniai peikia pirkinėjimus darbo. Bet galime užtikrinti, kad tą madą ne ateiviai atgabeno ir ne lietuvių ją čia išplatino, bet greičiau mėgstanti kysius darbdaviai. Darbininkas ne bruks darbdaviui pinigų, jeigu ne žinos iš kalno, kad tas ima kysį. Daugumas gi duodančių darbą yra ne ateiviai, bet amerikoni. Kodėl lietuvių tėvynėj ne pirkinėja darbo?

Gal darbininkai reikalauja sulaikymo ateivystės, kadaangi jie ne nori visko apsvarstyti, jie mato, kad ateivys dirba pigiau, bet nemato tikros priežasties vargo, o jį ne ateiviai atgabeno, bet nesveikios, išsidirbusios Amerikoj ekonomiškos sanlygos, kurios demoralizuoja teip darbininką, kaip ir darbdavį. Iš tikro vienok ateiviai Amerikai daugiau gero padarė, negu ji ateiviams. Jeigu ne ateiviai, Amerika niekaip ne būtų teip umai pasikėlusai ant to laipsnio, ant kurio ji dabar stovi. Ir darbininkams ateiviai ne mažai gero padarė. Darbininkų organizacijos ne Amerikoj užgimė, bet jos ateivių atgabentos. Amerika ne idejų šalis, naujas idejas atgabena teipgi ateiviai. Dabartinės Amerikoj darbininkų unijos iš tikro mažai kuom skiriasi nuo buvusių iki pusės pereito amžiaus Europoj teip vadinamų cechų. Ten visus negerumus cechų jau seniai suprato ir jų vietoj darbininkų organizacijos organizuojasi jau ant politiško pamato. Amerikoj dar darbininkų organizacijų vadovai ne gali suprasti, kad politika darbininkų gyvenime svarbią lošia rolę, todėl lai ke rinkimų vedą prekystą darbininkų balsais ir juos parduoja kapitalistų partijoms. Tą ne ateiviai atgabeno, bet tas išsidirbo nesveikose sanlygose pačioj Amerikoj ir prie tų nesveikų sanlygų ant nelaimės turi iai kyti tiesi ir ateiviai.

Tiesų sulaikančių ateivystę dar nėra ir jeigu bus užgirtos, tai teipgi užmanymoose nėra kalbos apie sulaikymą emigracijos, bet

apie jos vien didesni apsun kinimą. Visiškai uždrausti ateivystę ne teip lengva, klausymas tas yra terptautiškas, Jeigu, paveikslan, Ameriką iš syk užgirtų tiesas uždraudžiančias atkakti Maskolijos pavaldiniams, Maskolija gali užsimanyti vyti laukan turtingus amerikonus, o tas ne pagerintų Amerikos darbininkų buvio, kadaangi Maskolijoj yra daug milijonų Amerikos pinigų įkištų į visokius užsiėmus. Tas pats yra ir kituose kraštuose.

Red.

Nuo „Zinyčia“.

„Neardykim pradėto darbo!“

Vardas „Zinyčia“ yra teip sujungtas su Lietuvos praeitimi ir garbe, kaip kraujas su kunu. Pakol gyvavo lietuvių „Zinyčia“, patol ir garbė jų buvo garai po visą pasaulį, bet sugriuvus „Zinyčiai“ ir tauta mūsų nupuolė. Ilgai miegojom! Ant galo su dundėjo po visa žeme griausmas galybės ir laisvės. Pabudo visi ir lietuvių pratybė akis, pamatė visas savo dabartines nelaimes.

2 d. spalio pereitų metų, ruimuose Northwestern University Settlement likosi įkurta nauja „Zinyčia“. Kaip senovės lietuvių zinyčios rupinos visais tautiškais dalykais, teippat ir šita mūsų dabartinė „Zinyčia“ užgriebia svarbiausius klausimus mūsų buvio ir ateities, o matydama aplinkui nejudintą dirvą, ryžosi pradėti darbą ant naudos savo sanariu ir tautos garbės.

Įkurtojai „Zinyčios“ aiškiai matė, jog visi lietuvių dabar yra bernais ir vergais svetimų tautų. Vardas Lietuvos išbrauktas iš žemlapio, o lietuvių skaitosi už vergus valdančių tautų.

Amerikoj lietuvių, nors seniai čia apsigyvenę, iki šiol mažai padarė pagerimui savo buvio. Turime organizacijas ir drangystes, turinčias už mierį pašelpą ligoj ir laidojimą numirusių. Tas rado, kad mūsų broliai Amerikoj tokiu padėjime, kad ligos laike neturi kuom misti, o numirus nėra iš ko laidoti. Vienok neatsiranda dar nė viena organizacija, kuri padėtų matomus pamatus visuomeniškai gerovei.

As žinau daug atsitikimų, kur nelaimingi lietuvių žuvo ir negalėjo gauti pašelpo nuo savo žmonių ir būtų žuvę, jeigu svetimtančiai ne būtų padėję.

Tarpe pačių organizacijų pasitaiko nesutikimai, lietuvis neapkenčia lietuvių, dėl nesutikimų ir nesikeitimų Susivienijimas Lietuvių Amerikoj persiskyrė į dvi priešingai daly ir vietoj platinimo apsvietimo, rupinimosi apie pagerinimą buvio, lietuvių tarp savęs kariauja.

Įkurėjai „Zinyčios“, matydami, jog per 20 su viršum savitarpiniai vaidai ne atnešė tautai naudos, ryžosi užimti be partišką dirvą ir darbuotis drauge su visais lietuvišais, be skirtumo nuomonių. Kiekviena dorą lietuvi „Zinyčia“ godoja, ir laiko už broli.

„Zinyčia“, užėmus tokią dirvą, niekam nekenkia, nors iš pat pradžių pakilo jos niejėms. Vieni iki šiol laikraščiuose tilpė iš tikro nieko ne išaiskino ir susipykusių nesutikė, nė ne pamokino. Visas pasilieka tose jau vėžėse. Kam gi testai ne vaisiną darbą ilgiau, jeigu iš jo niekam nėra naudos! Tuom tarpu dar vis mums siūnia tos rusiškos raštus. Mes jų talpinti negalime. Apie tai pagarsinome laikrastyj, bet daugeliui rodosi, kad pagarsinimas tas neturi vertės.

Redakcijos turi savo pažadėjimus pildyti, jų laukti negali.

manę duoti tulus paaiškinimus.

Ar „Zinyčia“ reikalavo kada nuo 36 kuopos, kad atstotų nuo S. L. A., o prisirašytų prie „Zinyčios“? Ar „Zinyčia“ kada kišo savo nosį į svetimus dalykus kaip tą daro 36 kuopa S. L. A., et consortes? Ar „Zinyčia“ pradėjo darbuotis ant tautiškos dirvos griaudama kitų darbų, kaip tą daro 36 kuopa S. L. A.? Nel! Nes ant visų visuomeniškų „Zinyčios“ susirinkimų pats lietuvių priežino naudingumą užmanymui, tai rodo geriausiai tas, kad per 3 mėnesius ji gavo daugiau sanarių negu jos priešai per dvidešimt metų: Chicagoj yra jau 36 kuopos su 300 sanarių, o Susivienijimo kuopa turi vos 151.

Tas rodo, jog žmonės mato „Zinyčios“ naudą ir prie jos krepiaisi.

„Zinyčia“ ne užstoja kelio nė jokiai lietuviškai organizacijai, kadaangi ji pasirinko sau naują darbą, kokių iki šiol nė viena draugystė ar organizacija ne užsiėmė.

„Zinyčia“ susitvėrė pakėlimui gerovės, kuri remiasi ant mokslo, pramonės, prekybos ir sutarmės. Tas reiškia, kad „Zinyčia“ nesirengia melsti jos šelpimo, bet nori vesti businessą, tokiu būdu, kokių ji veda amerikoniškas, kurie gyvena puikiuose rumuose, kuriems lietuvių iki šiol ber nauja. Todėl mes kviečiame ant susirinkimų geležinkelio agentus, kad mūsų broliai matytų, jog mes užmanome ne auksą rinkti beturčių namui, bet norime pirkti kampežes ant kurios saharai galės įgyti namus, farmas ir be baimės galės žiūrėti į savo ateitį.

Ant kiekvieno klausymo, protingai pastatyto, mes kož name laike atsakysime kiekvieną dalyką paaiskintame, bet ant tokių mulinimų ne paisyšime.

Bernavimo geriau ne kludyti, nes kol lietuvių ne sutvers lochos pramonės prekybos, turės visgi kam nors tarnauti, ar bernauti. „Zinyčia“ tą suprato, todėl šaukia: Broliai! gana mums svetimiems tarnauti! Rinkimės į kruvą, darbuokimės sutaikoj, o laimė padės mums ir vėl pakils garbė Zinyčios ir džiaugsis nuvargusių lietuvių širdis.

Kiekvienas tegul eina savo keliu, tegul tveria koloniją su prieglaudos namais seneliams ir našlaičiams, lai juos Dievas laimina. „Zinyčia“ eis savo keliu ir sutvers koloniją, kurioj ne tik sanariys turės sau lochos namus, ir aprūpinatį senatvę, bet dar galės gaivinti nupuolusią Lietuvos galybę ir garbę šelpyti mokslą, ir visokios šakos dailą rengs dorus pasilinksmimus, ir pakels savo vardą.

J. J. Hertmanavičia, Pirmsėdis „Zinyčios“.

Redakcijos atsakymai.

Dar tęsiantis protestus. Protestus, pamokinimus, besiniekinimus dėl skirstymo Amerikos lietuvių sudėty aukų ir nesutikimų Rev. Šelp. Komiteto sanarių jau užbaigėme ir daugiau jų netalpiname. Visi iki šiol laikraščiuose tilpė iš tikro nieko ne išaiskino ir susipykusių nesutikė, nė ne pamokino. Visas pasilieka tose jau vėžėse. Kam gi testai ne vaisiną darbą ilgiau, jeigu iš jo niekam nėra naudos! Tuom tarpu dar vis mums siūnia tos rusiškos raštus. Mes jų talpinti negalime. Apie tai pagarsinome laikrastyj, bet daugeliui rodosi, kad pagarsinimas tas neturi vertės. Redakcijos turi savo pažadėjimus pildyti, jų laukti negali.

Sidabrinis kryželis

arba

DAILYDĖ IŠ NAZARĖTO.

APYSAKA EUGENIJAUŠ SUE.

Vertė J. Laukis.

Pontijus Pilotas ištuštino dar vieną didelį kaulų ir su užkaitusiais veidais, išpeltomis ir žibantiomis akimis ir apskritai nieko nežinantį, kas dėjosi aplinkui jį, rodosi neįsipažintai džiaugėsi širdyje. Viešpatis Boruchas, tylojimas susitaręs su Kaifosiūnais ir bankieriu, romėnui tarė:

— Viešpatie Pontijau Pilote!

Bet Viešpaties Pontijus Pilotas, kas sykiu labiau šypodamasis pats į save, nedavė jokio atsakymo; daktaras tiesų priverstas buvo pakruti jį už rankos. Vietininkas lyg kad staiga išbūdęs, tarė:

— Atleiskite man, mano Viešpatiai, aš mačiau, mačiau apie..., bet kas tas visas buvo?

— Viešpatie Pontijau Pilote — tarė daktaras Boruchas — yra tas, kad jei po to visko, ką mano draugai ir aš tamistai pasakojome apie nedorus sumanymus Nazareniečio, neveikė prieš jį su didžiuliu aštrumu, tu, atstove garbingo Imperatoriaus Tiberijaus, tikras apgynėjas Erodo, mūsų kunigaikštį, tai atsitiks tas, kad...

— Na! kas atsitiks mano Viešpatiai?

— Atsitiks tas, kad sulaukus kitų Velykų, Jeruzolima, visa Judėja, bus pasmerkta plėšimui šio Nazareniečio, kurį žmonės jau dabar šaukia Karaliumi Žydų.

Pontijus Pilotas, prisilaikydamas įgimto sau rimtumo ir šaltumo, atsakė:

— Gana jau, gana, mano Viešpatiai, neimkite krumų už girias, ar kurmiarais už kalnus! Ar tai man reikia priminti jums jūsų istoriją? Ar šitas vaikinkštis iš Nazarėto pirmutinis, ką imasi vaidinti rolę Mesijsaus? Ar neturėjote Judo Galilėno, tvirtinusi, kad izraelitai neprivalo turėti kitokio pono per Dievą ir stengiusi sukelti žmones prieš galybę mūsų romėnų? Kas išėjo? Taisai Judas buvo nugalutais; tas pats bus su šituo jaunu Nazareniečiu, jei jis mano daryti maištą.

— Be abejo, Viešpatie! — atsakė didkunigis Kaifosiūns.

— Nazarenietis nėra pirmutinį prigaviku, skelbiančiu save Mesijsumi, apie kurį mūsų šventas raštas pasakė pirmą daugelį amžių. Per penkisdešimt paskutinių metų, neminint dabartinių nuotikių, Jonatanas, o po jo Simeonas, moninkas, primintas Didžiąja Dieviška Dora; paskui Barkokebahas, Sūnus Žvaigždės ir daugelis kitų nuduotų Mesijsų ar Išganytojų bei atgaivintųjų šalies Izraeliaus! Bet nė vienas iš jų apgavikų neturėjo tokios įtakos, ir ypatingai, tokio pragariško drąsumo, kaip šitas Nazarenietis; jie neįspūdinėjo su tokiu įtūžimu, kaip šitas ant lobininkų, daktarų tiesų, kunigų, šeimynos ir tikiybų; o juk tą viską reikia guodoti po bausmę matymo Izraelių puolant paitin.

— Tie kiti apgavikai nesigretino taip kaip Nazarenietis, ypatingai ir be atvangos prie sanšlavų žmonijos, kurias jis valdo pastebėtinu būdu; antai, tik neseniai, Viešpaties Boruchas, neišsėsdamas užpildinėjimų, su kokiais Nazarenietis persekiojo Farizejus, paguodotinius žmones Jeruzolimoje, kurie laikėsi farizejiškų pažiūrų, toki teisingi, toki susilaukanti visame kame, kad Viešpaties Boruchas norėjo Nazarenietį apkalinti; bet sanmonė žmonių pastojė tokia grasi, kad mano praklinas draugas Boruchas neišdrįso išduoti priekąymą areštavimui to ištvirkėlio.

— Taigi, Viešpatie Pontijau Pilote, tu turi savo valdžioje diktoką ginkluotą pajiega: jei tu neatėsi į pagalbą mums, turintiems tik menką miliciją, kurios dalis nemazais už žmones yra užsikrėtusi netikusiais mokymais Nazareniečio, tai mes neatsakome už visumonišką rymtį; net viešas pasiklimas prieš jūsų kariuomenę yra galimas.

— O! mano Viešpatiai! — atsakė Pontijus Pilotas — su tuo tai rasite mane pirmu pasirengusiu su šalmu ant galvos, serdoku ant pečių ir kardu rankoje, jei Nazarenietis drįstų kildinti žmones prieš mano kariuomenę; su kitais dalykais, dėl Jupiterio! mes jų nekariame; aš girdėjau pasakojant, kad nelabai seniai, Apollonijus iš Tifanos iš numirusių prikelė jauną merginą, ant kurios romėnų jam teko užteiti ir rasti josios jaunikį dideliame nuoliudime. Apollonijus ištarė kelis stebuklingus žodžius, mergina išėjo iš savo karsto dar skaistesnė ir patogesnė. Ateibuvo vestuvės, ir pora gyveno labai laimingai.

— Ar norėtumėte, tad, vargšė merginą antru kartą gauti, mano Viešpatiai? — paklausė Aurelija.

— Taip, žinoma, — atsakė Kaifosiūns — jei ji būtų apgaviko bendradalyvė; ir kadangi Viešpatis Vietininkas palieka mus apleistus, mūsų pačių pajiegos, tai aš ir mano garbingas draugas Boruchas, paliekame jus ir skubiname ant tų pėdų išduoti priekąymą areštuoti tąjį Lozorį.

— Padarykite tą, mano Viešpatiai, — atsakė Pontijus Pilotas, pakildamas — jus esate senatoriais savo miesto.

— Viešpatie Gremijone, — tarė Čuza, perdėtinis Erodo namų — aš užporyt turį išvažiuoti į Betlėjų: jei tamista malonėtum keliauti su manim drauge, tai aš paskubindau savo išvažiavimą ant vienos dienos ir iškeliaučiau rytą rytą; mes pagryztume už dviejų, trijų dienų; man būtų panagų pasinaudoti iš tamistos palydovystės, nes šiame subrudimo laike yra gerai turėti gerą bendrakeleivį.

— Aš priimu tamistos pasiūlytinimą, Viešpatie Čuza, — atsakė išdo priėmėjas; man smagu bus keliauti su tokiu, kaip tamista, kuris pajista šali.

Šitoje valandoje išoko persigandęs romėniškas aficieras ir tarė Pontijui Pilotui: „Viešpatie Vietininke, keistos žinios tik atėjo čionai.“

— Kas tokio?

— Didelis sumišimas žmonių yra pagimdytas Jėzaus iš Nazarėto.

— Vargšas jaunikaitis! — tarė Aurelija Joana: — jis yra žaislu nelaimės; kiekvienas yra prieš jį!

— Klausykime! — tarė Joana su baime: — klausykime!

— Matai, Viešpatie Pontijau Pilote — sušuko vienu balsu didkunigis, daktaras ir bankierius — nėra dienos, kurioje tas Nazarenietis neardytų visuomeniškos rymties.

— Sakyk man — tarė gubernatorius aficieriui — kas yra?

— Keli žmonės pribuvo iš Bethanijos, pasakodami, jog trys dienos atgal Jėzus Nazarenieškasis prikelė negyvus iš numirusių: visi žmonės mieste yra neįsipažintame subrudime; šioje valandoje gaunios apdriskėlių bėgioja po Jeruzolimos gatves su dervokšniais šaukdamai:

— Garbė Jėzui Nazarenieškamjam, kuris prikelė negyvus iš numirusių!

— Pasėles niekšas! — sušuko Kaifosiūns; — mėgink tu jam nuduoti mūsų šventus pranasus! nuduoti Eliją, atgaivinusį suną našlės: Elišą, atgaivinusį Jorėbą! Pažemini-mas, pažemini-mas!

— Jis yra apgavikas! — sušuko Ainošius: — tai yra nelemtas šventvagis! apgavimas! Mūsų šventas raštas sako, kad Mesijsas prikelis negyvus iš numirusių. Nazarenietis užsimanė vaidinti ar po budį iki galui.

— Jie eina taip toli, kad pasako vardą prikelto numirelio — patėmijo aficieras: — jo vardas yra Lozorius!

— Aš reikalauju nuo Viešpaties Pontijaus Piloto — sušuko Kaifosiūns — idant jie susektų ir areštuotų tą Lozorį tuojaus!

— Turi būti pavyzdys — sušuko daktaras tiesų: — tas Lozorius reikia pakarti! tas pamokins jį, kas tai yra prisikelti iš numirusių!

— Ar girdi ką jie sako? jie rengiasi tą vargšą nugaluoti — tarė Aurelija ir Joana, sutraukdama pečius: — nustoti gyvasties už tai, kad mes ją atgavome priešais savo norą! Tikiu, kad jie nemėgins jo kaltinti už prisiprašymą jį atgaivinti: pasiūtę jie iškro.

— Nelaimė! Brangi Aurelija, — tarė Čuza pati liudnai — kad randasi nedori pašėliai!

— Sakau — sušuko daktaras Boruchas — kad tas Lozorius turi būti pakartas.

— Klystate, mano Viešpatiai: štai, žiūrėkite, čion yra tikras lavonas, miegantis namiai savo karete, nemislydamas nieko blogo; jis yra prikeliamas iš numirusių; jis negali tam pasipriešinti, bet jus norėtumėte, idant aš jį pakartčiau už tai?

— Taip, Viešpatie, — sušuko Kaifosiūns; — mes turime ligą naikinti iš pasaknių; jei šitas Nazarenietis imsis kelti negyvus iš numirusių —

— Nėra galima permatyti, kur tas gali baigtis — suriko daktaras Boruchas; — todėl aš viešai reikalauju nuo Viešpaties Pontijaus Piloto, idant tas drąsusis Lozorius būtų pakartas.

— Bet, Viešpatie, — tarė Aurelija — daleiskime, kad jus jį pakarsite, o jaunasis Nazarenietis vėl jį atgaivins?

— Mės jį vėl pakarsime! Ponia Aurelija! — sušuko bankierius Ainošius: — Mės jį vėl pakarsime! Dėl Joznos! tai būtų juokas pasiduoti šitiems valkatoms!

— Mano Viešpatiai! — tarė Pontijus Pilotas: — turite savo miliciją, areštuokite ir karkite tąjį Lozorį, jei tas jums patinka; bet jus butumėte didesniais beširdžiais už mus stabmeldžius, grėkionis ar romėnus, kurie taip lygiai, kaip ir jus, esame turėję atgaivintuosius. Bet, dėl Jupiterio! mes jų nekariame; aš girdėjau pasakojant, kad nelabai seniai, Apollonijus iš Tifanos iš numirusių prikelė jauną merginą, ant kurios romėnų jam teko užteiti ir rasti josios jaunikį dideliame nuoliudime. Apollonijus ištarė kelis stebuklingus žodžius, mergina išėjo iš savo karsto dar skaistesnė ir patogesnė. Ateibuvo vestuvės, ir pora gyveno labai laimingai.

— Ar norėtumėte, tad, vargšė merginą antru kartą gauti, mano Viešpatiai? — paklausė Aurelija.

— Taip, žinoma, — atsakė Kaifosiūns — jei ji būtų apgaviko bendradalyvė; ir kadangi Viešpatis Vietininkas palieka mus apleistus, mūsų pačių pajiegos, tai aš ir mano garbingas draugas Boruchas, paliekame jus ir skubiname ant tų pėdų išduoti priekąymą areštuoti tąjį Lozorį.

— Padarykite tą, mano Viešpatiai, — atsakė Pontijus Pilotas, pakildamas — jus esate senatoriais savo miesto.

— Viešpatie Gremijone, — tarė Čuza, perdėtinis Erodo namų — aš užporyt turį išvažiuoti į Betlėjų: jei tamista malonėtum keliauti su manim drauge, tai aš paskubindau savo išvažiavimą ant vienos dienos ir iškeliaučiau rytą rytą; mes pagryztume už dviejų, trijų dienų; man būtų panagų pasinaudoti iš tamistos palydovystės, nes šiame subrudimo laike yra gerai turėti gerą bendrakeleivį.

— Aš priimu tamistos pasiūlytinimą, Viešpatie Čuza, — atsakė išdo priėmėjas; man smagu bus keliauti su tokiu, kaip tamista, kuris pajista šali.

— Brangi Aurelija, — tarė Joana į savo draugę tyliai — ar nori pamatyti jaunikaitį iš Nazarėto?

— O! labiau-labiau, brangi Joana; viskas ką aš girdžiu, padvigubina mano žingeidumą.

— Ateik rytą į mano namus, po iškeliavimui mano vyro — pratarė Joana tyliu balsu — o mes gal surasime būdą tave užganėdinti.

— Bet kaip?

— Aš tau pasakysiu, brangi Aurelija.

— Rytą, tad, brangi Joana.

Ir dvi jaunos moterys išėjo iš namų Pontijaus Piloto su savo vyrais ir manim, verge Genavaite.

SKYRIUS II.

Karčiama Laukinio Asilo buvo paprasta užiega vedėjams kupranugarį, persamdytojams asilų, nešiotojams, kromininkams, pardavinėtojams arbužų, pomegranatų, šviežių daktilių, kuomet jiems laikas, o vėliau sudarytų alyvų ir džiuvintų daktilių. Šitoje karčiamejo galėjai teipgi rasti žmones be jokio užsiėmimo, paleistuves žemiausio laipsnio, elgėtas, valkatas ir tuos pagirtinus vyrelis, kurių apginkluota apsauga buvo perkama keleiviu, keliaujančių iš vieno miesto į kitą, norinčių būti apsaugotais šitos tūkai labai nužiurimos palydovijos nuo užpuolikų. Ten teipgi galėjai matyti romiškiausius vergus, atgabentus jų ponų žydu šalin.

Šita karčiama turėjo blogą vardą: ginčai ir barniai atsitikdavo ten tankiai, o užėjus naktį, nė viens neišdrįso rodytis arymystėje Avinilio Vartų, netoli kurių buvo šitas urvas, kaip tik vyrai nužiurėtinus išveždos, ar moterys žemo laipsnio; pilnai gi sutemus, budavo, iš šitos vengtinios vietos veržiasi riksmi, sklįsta kvatojimai, ar girtuokliškos dainos; tankiai skausmingi dejavimai seka gindus; kartkarčiais vyrai Jeruzolimos milicijos, budavo, užeis karčiamei neva taikyti ir malšinti ir išeina iš jos, arba labiau girti ir su didesniu triukšmu už geriančius, arba išgijami lazdomis ir akmenimis.

Ant rytojaus, po vakarienei pas Pontijų Pilotą, du jauni vyrai, prastai apsirėdę baltomis tunikomis ir su turbanais mėlynos gėlumbės,ėjo sūgura, kreiva gatve, gale kurios matėsi durys vengiamosios karčiamos; eidami šnekėjosi ir vienval dairėsi galan gatvės, lyg kad laukdami ko nors pasirodant.

— Genavaite, — tarė vienas savo sustojusiam draugui (tai buvo Aurelija ir josios vergė, persirėdę į vyriškus drabužius) — Genavaite, mano nauja draugė Joana pasivėlino ateiti, tas mane baugina; priegtam, jeigu prisipažinti, tai aš baimiuosi, ar aš nepadarau niekų.

— Tokiu būdu, mano brangi ponia, grįžkime namon.

— Man tas būtų labai norėtina, bet vėl, ar aš turėsiu kuomet tokią progą?

— Teisybė, kad nebūvamas Viešpaties Gremijono, tamistos vyro, išvažiavusio šį rytą su Viešpatiu Čuza, perdėtinio kunigaikščio Erodo, daro tamistą pilnai valna, ir kad tulą laiką gal tamista neturėsi tokios valnybės.

— Prisipažink, Genavaite, kad tu žingeidėsi esi dar ir už mane pamatyti tą nepaprastą vyrą, jauną Nazarenietį.

— Jei tas būtų taip, mano brangi ponia, tai tame mano nore nebūtų nieko įstabaus; aš esiu vergė, o Nazarenietis sako, kad ilgiau vergų neprivalo būti.

— Turbut, tad, aš tavo vergystę tau sunkinu, Genavaite?

— Ne, o, ne! Bet po teisybei sakant, ar tamista pažysti daug ponų sau panašių?

— Tai ne man pridera tas atsakyti, pasigerininke.

— Bet man pridera tą šnekėti. Jei mės išnetyčių sustinkame su tokia gera ponia kaip tamista, tai šimtai yra tokių, kurios už vieną žodį, ar menkiausią nepaklausymą kantupija, arba kankina savo vergus su piktu pasigėrėjimu. Ar tas ne teisybė?

— Aš to neužginu.

— Tamistą aplengvini mano vergystę kiek galėdama, mano brangi ponia... bet visgi aš nepriklausau sau. Aš priversta buvau skirtis nuo savo nelaimingo Fergano, mano vyro, kuris taip verkė skirdamas su manim. Kas mane užtikrina, jog tamistai pagryžus aš rasiu jį Marseilėje, jog jis nėra parduotas ir išgabentas nežinia kur? Kas užtikrina mane, jog Viešpaties Gremijonas neparduos manęs, ar neatskurs manęs nuo tamistos?

— Man yra prizadėta, jog tu nuo manęs nesitrauksi.

— Bet jei tamistos vyras panorės mane parduoti, ar tamista gali to nedaleisti?

— Teisybė, negaliu.

— O šitas metų atgal, tėvai ir motinos mūsų galų buvo valni žmonės; dar gi Fergano senuoliai yra buvę narsiausiais vadovais šilkties!

— O! — tarė Aurelija, šypodamasi — dukterys Cezario nesididžiuotų daugiau, turėdamos cėsorių tėvų, negu tu, turėdama, kaip vadini tėvą savo vyro.

— Didžiutis nėra leista mums vergams — atsakė Genavaite liudnai: — viskas, ko aš galiauju, tai mūsų valnybės. Kuomi gi mes nusidėjome, kad turėjome jos nūstoti? Tai kad maldos to jaunikačio iš Nazarėto būtų išklausytos! tai, kad nebūtų daugiau vergų!

— Kad nebūtų daugiau vergų? Na, Genavaite, ar tu iš proto eini; kaip tas gali būti! kad nebūtų daugiau vergų? Daleidžiu, kad jų gyvenimą reikia apsaudyti, kiek galint; bet kad nebūtų vergų daugiau, tai turėtų svietas baigtis... Klausyk, Genavaite, šitie perdėjimai ir yra, ką užkenkia teip daug tam jaunam Nazareniečiui.

— Jis yra atmetas turtingųjų ir galinųjų. Vakare, per vakarienei pas Pontijų Pilotą, stovėdama užpakalyje tamistos, aš nepraleidau nė vieno žodžio. Koks bailsus įnirtimas ant to jaunikačio!

— Ką gi tu nori, Genavaite? — atsakė Aurelija šypodamasi: — tai yra, iš dalie, jo paties kaltė.

— Ar tamista ir kaltini jį?

— Ne, bet visgi jis užsiuola ant bankierių, daktarų tiesų, gydytojų, kunigų, ant visų tų, tiesų pasakius, veidmainių, kurie, kaip Joana pasakojo man, laikosi farizejiškų pažiūrų. Tai nereikia daugiau, kad jį prapuldyti ant visados.

— Tai yra bent drąsa kalbėti šitas teisybės ištvirkusiems žmonėms, o šitas jaunikaits Nazarenieškasis, anot Joanos, tamistos draugės, nemažiau turi geros širdies, kaip drąsos; ji nėra vergė, teip kaip aš; todėl jis mokina ne josios labui, o bet žiūrėk, kaip ji geris juomi!

— Šitas pasigėrėjimas dailios ir patrauklancios žmonos, teisybė, liudija gerai to jaunikačio Nazarenieškojo, kadangi Joana su savo praklinia širdžia negalėtų gerėtis ištvirkusiems. Kokią meilią draugę laimė man lėmė joje. Aš nežinau nieko mellesnio už josios akis, ar daugiau perimančio už jos balsą. Ji sako, kad Nazareniečiui prašnekus į kenciančius, vargstančius ar mažus vaikelius; jo veidas pasidaro dievišku. Aš nežinau, bet kad Joanos veidas prima dangišką išvyzdį, pradėjus jai šnekėti apie jį, tai tas tikra teisybė.

— Ar ne ji ten ateina šita puse, mano brangi ponia?

— Aš girdžiu lengvą eiseną šešėlyje.

— Tai turbūt ji.

Teisybė, Joana teipgi persirėdusi jaunu vyru, neužilgo priejo prie Aurelijos ir jos vergės.

— Turbut, jums, Aurelija, — tarė jaunoji žmona — prisijėjo kiek laukti mane? bet aš negalėjau slapta išeiti iš savo namų anksčiau šio laiko.

— Joana, aš ne visai rami esiu; rodosi man daugiau dar yra banga, negu žingeidus. Tik pamislyk: moteris mūsų padėjimo toj baisioj karčiamej, kurioje, kaip jie sako, susirenka tik sanšlavos žmonijos.

— Nesibijok; tie žmonės yra daugiau sujudę ir baiesni žiūrėti, negu tikrai ištvirkę. Aš jau buvau terp jų porą sykių persirėdžiusi su savo gimine paklausyti jauno mokinio. Karčiama yra prastai apviesta; aplinkui kiemą eina tamsi galėrija, kur mus niekas nematys. Mės pasisauksime užboną alaus ir jie nesirupins apie mus; jie yra užimti tiktai jaunuoju Nazareniečiu, arba jam neatėjus, jo mokiniais, atėjusiais čion skelbti geras žinias. Eik šian, Aurelija, yra vėlu, eik šian.

— Klausyk! klausyk! — tarė jauna moteriškė Joana, atkreipdama savo ausį į karčiama su tula baime — ar girdi tą riksmą? Jie veda gindus toje baisioje vietoje!

— Tas parodo, jog jaunasis mokintojas dar neatėjo — atsakė Joana — nes jam atėjus koznas balsas nutyla ir, kad ir smarkiausias būtų, pasidaro teip lėtas, kaip avinėlis.

— Priegtam, Joana, tik tu pažiūrėk į tą burį vyrų ir moterų nelemtos išžiuros, susirinkusių prieduryje prie šviesos aros likarnos. Susimildama, palaukime, kol jis praeis, ar jis į karčiama.

— Eik šian, čia nėra ko bijotis, aš tau sakau!...

— Ne, meldžiu tavę, Joana: dar valandėlė... Tikrai gėriuosi tavo drąsumu!

— Matai! dėlto, kad Jėzus Nazarenieškasis įkvepia drąsą, kaip jis įkvepia malonybę dėl nusikaltusių, jautrą dėl tų, kurie kenčia. Priegtam, kad tu žinotum, kokia gamtiška jo iškalba yra. Kokius graudžius ir širdingus prilyginimus jis suranda, kad padaryti savo mėsia suprantamomis prastiems žmonėms, vargiamsiems dvasia, kaip jis juos vadina, ir kuriuos jis teip myli! Tokiu būdu, visi, net vaikai, kuriuos jis teip labai yra pamylėjęs, supranta jo žodžius ir nepraleidžia nė vienos žosmės. Be abejonės, kiti Mesijsai pirma jo yra skelbę išganyką mūsų šventą raštą ir gydė su pagalba stebuklingų vaistų ligas, laikomas neišgydomomis; bet nė vienas iš tų Mesijsų lygiol neparodė to kantraus malonumo, su koku jaunasis mokintojas mokina nužemintus ir jannus, žodžiu sakant, visus; pas jį nėra netikių, nėra stabmeldžių; kiekviena gera ir teisinga širdis, vien dėlto, kad ji yra gera, verta yra karalijos dangaus. Ar žinai jog prilyginimą apie dangų? Nėra nieko prastesnio ir graudesnio už jį.

— Ne, Joana, nežinau.

— Tai yra paskutinis, ką girdėjau jį sakant. Vadinasi jis Geras Samaritonas.

— Kas yra Samaritonas?

— Samaritonai yra stabmeldiški žmonės, gyvenanti už tolymausiu kalnų Judėjo; angėtieji kunigai skaito tuos žmones už atmetus karalijos Dievo. Štai tas prilyginimas: „Žmogus, einantis į Jeruzolimą, pateko į rankas plesikų; jie apipėšė jį smūšais visą ir nuėjo savo keliu, palikdami jį pusiau (Toliaus bus)

Krūvinos dienos atminimai.

22 d. sausio Petrapilėje, kada kraujas darbininkų, prašandų duonos, upeliams pasiliejo, atsisbus didelis visuomeniskai-lietuviškas Mass-mitingas, parengtas Chicagos Centrališko Komiteto Šelp. Rev. Lietuvoje; atsisbus Šv. Jurgio parapijinėje salėje, kertė Auburn ave. ir 38rd str., 22 dieną sausio 1906 m. 7 vakare. Ant šio susirinkimo bus pajudintas klausymas siuntimo surinktų pinigų.

Broliai! Kovojančioms už laisvę su Maskolijos despotizmu atjaučia net svetimtūčiai, renka aukas sušelpimui, kovojančių ir daro demonstracijas 22 d. sausio visos Chicagos darbininkai: išeit ant gatvių su revoliucijonieriskoms dainoms ir po tam turės susirinkimus ir prakalbas atminimui baises kraujo praliejimo Maskolijoje.

Broliai! Svetimtaučiai apvaikščioja tą dieną. Argi užsiimsime mūsų brolių darbininkų, liejančių kraują už laisvę priderančią kiekvienam? Maloniai užkvičiame pašvęsti valandėlę atminimui mūsų kančių ir rūpesčių.

Chicagos Centr. K. S. R.

Padėkavonė.

Aš Juozapas Kazlauckas, kuris South Omahoy gyvenu 7 metus ir visados buvau bartenderiu. Tai yra pavojingas darbas, bet iš Dievo malonės niekas neatseitiko per ilgą laiką, vienok vieną vakarą įėjo negras kaip žvėris ir norėjo gyvastį atimti. Ir paukštėlis kovojo už savo gyvastį; teip ir aš gyniausi, kol galėjau: nespėjo man gyvastį atimti, bet pats puolė.....

Žinoma, Amerikoje ar kaltais, ar nekaltas turi eiti į kalėjimą iki provai. Papuoliau į didelę bėdą, nebūdama turtinga, vaičiojau. Šaukiausi lietuvių Amerikoje pagalbos. Neatstumė mane, išklauš meldimo, prisijuntė savo aukas ir pagalbė. Provoj pasilikau nekaltu, sudžios pripažino, jog aš gelbėjau, gin-damasianą negrą nušoviau.

Dėkavoju šioms draugystėms už pagalbą man duotą. Dr-tei Šv. Antano iš Padvos už \$50.00, So. Omaha, Nebr.

Dr-tei Šv. Kaz. Karalaiči už \$5.00, Chicago, Ill.

Dr-tei Apv. Dievo už \$10 Chicago, Ill.

Dr-tei Sim. Daukanto už \$5.00, Chicago, Ill.

Dr-tei Šv. Jono Kriki už \$5.00, Chicago, Ill.

Dr-tei Šv. Antano už \$10, Chicago, Ill.

Dr-tei Teisybės Myle už \$10, Chicago, Ill.

Dr-tei Dovidio Karaliaus Muzikantų ir G. už \$5, Chicago, Ill.

Kliubui Amerikos Lietuvai Pasilinksmimui už \$10, Chicago, Ill.

Dr-tei D. L. K. Vitauto už \$3, Plymouth, Pa.

Juozapas Kazlauckas.

Mums rodosi, geriau bū padėkavonę tiesiog minėto draugystėms nusistūti.

Red.

ir bīnarijū užsīkrečiamy litiski ligų, gydomo šitame Institute su pastebėtina pasekme ir greitai. Nuo Spiegimo ir Užimo galvoje ir ausyse; Vangimo, Geltligės, Menkos atminties. **Moterys** nuo Sk. smūgių, pertankių neroguliriskų mėnesinių ir baltųjų andrapanių — velytina kreipits tuojaus į Š. Instituta. Čion specialistai akylai iširia ligas po priežiura pirmininko profesoraus, kuris užtikrin kam išgydymą, visumot savo žodį išlaiko. Nelauck todėl, bet pasijautęs nesveiku, tuojaus šaukia kros pagalbos.

Jei gerai nesupranti savo ligos, prisiųsk kelias stempas persiuntimo kaštams, o apturėsi Pr. Dto D. C. knygą, 128 pusl. „Vadovas į Sveikatą“, kurioje ras aprašymą visų ligų. Toji knyga naudinga kaip sergantiems, taip ir sveikiems. Joje randasi dideli koliautorai paveikslai udejoimo ir gaus kuno ir naujai dadeša 11 apsiereiskimų gemančio kudioio pas motiną viduriuose.

Kam sirgti ir varginti save jei lengvai gali buti išgydytas, atsisaukdamas pas:

Dr. E.C. COLLINS, Medical Institute, 140 W. 34th St., New York City, N. Y.

Atsišaukiantiems asabiškai ofissas (orp Broadway ir 71os Aven.) atdaras kasdien nuo 10 iki 6 val. po pietų.
Vakaris: Utarnink, Seređoje ir Pėnytyoje nuo 7 iki 8 val. Nedelioms: nuo 10 val. ryte iki 1 val. po pi.